ਉੜੀਸਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ
ਬਨਾਮ
ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ & ਹੋਰ
(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6805 ਦੇ 2022)
ਮਾਰਚ 21, 2023
[ਡਾ. ਧਨੰਜ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਅਤੇ
ਹਿਮਾ ਕੋਹਲੀ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ:
ਅਨੁਚਛੇਦ 226 – ਉੜੀਸਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ-ਓਏਟੀ – ਇਸ ਦੀ ਖਤਮੀ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਜੀਐਸਆਰ 552(ਈ) ਦਿਨਾਂਕ 2 ਅਗਸਤ 2019 ਦੁਆਰਾ–ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਵੈਧਤਾ – ਫੈਸਲਾ: ਓਏਟੀ ਦੀ ਖਤਮੀ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੈਧ ਹੈ – 2 ਅਗਸਤ 2019 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਜਿਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ - ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 1985 – ਧਾਰਾ 4(2) – ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ, 1897 – ਧਾਰਾ 21.

ਅਨੁਚਛੇਦ 226 – ਉੜੀਸਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ-ਓਏਟੀ – ਇਸ ਦੀ ਖਤਮੀ – ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਓਏਟੀ ਦੀ ਖਤਮੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ–ਬਣਾਉਣ ਯੋਗਤਾ ਦਾ – ਫੈਸਲਾ: ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਨੁਚਛੇਦ 226 ਅਧੀਨ.

ਅਨੁਚਛੇਦ 323ਏ ਅਤੇ 323ਬੀ – ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ – ਰਾਜ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ-ਐਸਏਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ, ਜੋ ਅਨੁਚਛੇਦ 323-ਏ ਅਧੀਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ - ਫੈਸਲਾ: ਅਨੁਚਛੇਦ 323-ਏ ਵਿੱਚ 'ਮੇਅ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ 'ਸ਼ੈਲ' ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਨਾਲ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਅਨੁਚਛੇਦ 323-ਏ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਸਏਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਅਨੁਚਛੇਦ 323-ਏ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਸਮਰੱਥਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੰਦਾ ਹੈ – ਅਨੁਚਛੇਦ 323-ਏ ਇੱਕ ਵਾਰ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਰਾਹ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ – ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 1985.

ਅਨੁਚਛੇਦ 14 – 2.8.2019 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਜਿਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਉੜੀਸਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ-ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ – ਕੀ ਇਹ ਮਨਮਾਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ – ਫੈਸਲਾ: 2.8.2019 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਜਿਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦੇ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਣਪਛਾਤੇ ਜਾਂ ਬਾਹਰਲੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ – ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਨਾ ਤਾਂ ਅਜੀਬ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਕਦਰ ਬੇਤੁਕਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ – ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 1985.

ਆਰਟ. 14 – ਓੜੀਸਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਉਨਮੂਲਨ – ਫੈਸਲਾ: ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ – ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ – ਓਏਟੀ ਦੇ ਉਨਮੂਲਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਓੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ – ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 1985.

ਆਰਟ. 14 – ਓੜੀਸਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ-ਓਏਟੀ ਦਾ ਉਨਮੂਲਨ – ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਓਏਟੀ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਓਏਟੀ ਅੱਗੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ – ਫੈਸਲਾ: ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ – ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ – ਆਮ ਜਨਤਾ

(ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ) ਨੂੰ ਨੀਤੀ ਫੈਸਲੇ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ – ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ – ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 1985.

ਆਰਟ. 77 – 2.08.2019 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਿਸ ਨੇ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ – ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਵੈਧਤਾ – ਫੈਸਲਾ: 2.08.2019 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵੈਧ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ – ਆਰਟ.77 ਦੇ ਨਾਲ ਅਨੁਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਜਾਂ ਅਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ – ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 1985.

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 1985:

ਫ ਓੜੀਸਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ-ਓਏਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ – ਓਏਟੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਫੰਕਟਸ ਓਫਿਸੀਓ ਬਣ ਗਈ ਹੈ – ਫੈਸਲਾ: ਓਏਟੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਫੰਕਟਸ ਓਫਿਸੀਓ ਨਹੀਂ ਬਣੀ – ਸਰਕਾਰ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੰਕਟਸ ਓਫਿਸੀਓ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਓੜੀਸਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ-ਓਏਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ – ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਓਏਟੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ – ਫੈਸਲਾ: ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ – ਇਸ ਨੇ ਓਏਟੀ ਦੀਆਂ ਖਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ – ਇਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਖਾਲੀਆਂ (ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਲੰਬਿਤਤਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ) ਨੂੰ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਣ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਓਡੀਸ਼ਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ-ਓਏਟੀ – ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ – ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾ ਆਚਰਣ-ਨਿਆਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ-ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਇਸ ਨੇ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ – ਰੋਜਰ ਮੈਥਿਊ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੂੰ ਰੋਜਰ ਮੈਥਿਊ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਜਨਰਲ ਕਲੋਜ਼ ਐਕਟ, 1897: ਐਸ.21 – ਲਾਗੂਤਾ/ਸੱਦਾ ਦਾ – ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ – ਫੈਸਲਾ: ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਐਸ. 21 ਨੂੰ ਐਸ. 4(2) ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸੱਦਾ ਲਾਇਆ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੈਧ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ – ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ – ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਫੈਸਲੇ, ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ, ਐਸ. 21 ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਲਟੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ – ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਸ. 21 ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਸਤੂ, ਸੰਦਰਭ ਅਤੇ ਅਸਰ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ – ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 1985 – ਐਸ.4(2)।

ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਮੁਹਾਵਰੇ - "ਫੰਕਟਸ ਓਫਿਸੀਓ" - ਅਰਥ ਦਾ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ: 1.1 ਓਡੀਸ਼ਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ-ਓਏਟੀ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੈਧ ਸੀ:

a. ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਇਸ ਲਈ ਬਰਕਰਾਰ ਰਹਿਣਯੋਗ ਸਨ

ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 226 ਅਧੀਨ ਸੱਦਾ ਲਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ;

ਬ. ਅਨੁਚਛੇਦ 323-ਏ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਸਏਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥਨ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਿਵੇਕਾਧੀਨਤਾ 'ਤੇ (ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ) ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਤੱਥਾਤਮਕ ਸੰਦਰਭ, ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵਰਤਣ ਲਈ ਕੋਈ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਰੱਥਨ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;

c. ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(2) ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵੈਧ ਕਸਰਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇੱਲਾਵਾ, ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਸਤੂ, ਸੰਦਰਭ ਅਤੇ ਅਸਰ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ;

d. 2 ਅਗਸਤ 2019 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਸਮੇਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਣਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਜਾਂ ਬਾਹਰਲੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਜੀਬ ਜਾਂ ਇਸ ਕਦਰ ਬੇਤੁਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਝਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਇਸ ਨੂੰ ਨਾ ਲੈਂਦਾ;

e. ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵਰਗ ਜੋ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਆਮ ਜਨਤਾ (ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ) ਕੋਲ ਨੀਤੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ;

f. ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਫੰਕਟਸ ਓਫਿਸੀਓ ਨਹੀਂ ਬਣੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਨੀਤੀ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ;

g. 2 ਅਗਸਤ 2019 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵੈਧ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 77 ਦੇ ਨਾਲ ਅਨੁਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਜਾਂ ਅਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ;

h. ਓਏਟੀ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਓਰੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਉਹ ਕੇਸ ਸੁਣੇਗਾ ਜੋ ਓਏਟੀ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਅੱਗੇ ਲੰਬਿਤ ਸਨ;

i. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਓਏਟੀ ਦੇ ਖਾਲੀ ਪਦਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਨੇ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਬਣੇ ਖਾਲੀ ਪਦਾਂ (ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ) ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਸੀ;

j. ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨੇ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਰੋਜਰ ਮੈਥਿਊ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਆਮ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਓਏਟੀ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੂੰ ਰੋਜਰ ਮੈਥਿਊ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

1.2 ਜਿਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ 2 ਅਗਸਤ 2019 ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਓਰੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

2. ਓਏਟੀ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਨਾਲ ਆਰਟ. 14 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 226 ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ।

ਗੁਲਾਮ ਕਾਦਿਰ ਬਨਾਮ ਸਪੈਸ਼ਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (2002) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 33 : [2001] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 504; ਸਟੇਟ ਆਫ ਓਰੀਸਾ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਦੇਵ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1964 ਐਸ.ਸੀ. 685 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਅਨੁਚਛੇਦ 323-ਏ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਸ.ਏ.ਟੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ

3.1 ਅਨੁਚਛੇਦ 323-ਏ ਦੇ ਧਾਰਾ (1) ਅਤੇ (2) ਵਿੱਚ "ਮੇਂ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਚਛੇਦ 323-ਏ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਵੇਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਏ ਜੋ ਕੁਝ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੋ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਨੁਮਤੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸਹਾਇਕ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 33, 34]

3.2 ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 323-ਏ ਵਿੱਚ "ਮੇਂ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ "ਸ਼ੈਲ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਨੁਚਛੇਦ 323-ਏ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਸਮਰੱਥ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਵੇਕ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਚਛੇਦ 323-ਏ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 4217]

ਅਧਿਕਾਰਤ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਬਨਾਮ ਧਰਤੀ ਧਨ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ. (1977) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 166 : [1977] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 964; ਧਾਮਪੁਰ ਸੁਗਰ ਮਿਲਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ (2007) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 338 : [2007] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 245; ਦਿਲੀਪ ਕੇ. ਬਾਸੂ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ (2015) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 744 : [2015] 7 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 814 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ

4.1 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਟਿਵ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(2) ਦੇ ਨਾਲ। ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21, ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 4317]

4.2 ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਦੋਂ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਆਇਕ ਕਿਰਦਾਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਓ.ਏ.ਟੀ. ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਉੱਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲੇ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਸੁਵਿਧਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਦੀ ਲੋੜ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਫਾਇਦੇ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ ਹੈ

ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਫਿਰ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਟਿਵ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 42(ਏ) ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬੇਨਤੀ ਮਿਲਣ ਉੱਤੇ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬੇਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਫੈਸਲੇ, ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ, ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਉਲਟੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਓ.ਏ.ਟੀ. ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ।

4.3 ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਨੂੰ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਣ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਆਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਯੋਗ ਬਣੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਅਲ ਇੰਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਾਰਪ. (ਗ੍ਰਾਲਿਓਰ) ਐਮ.ਪੀ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ. (2018) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 494 : [2018] 10 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 481 – ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ।

ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਬਨਾਮ ਸੋਸ਼ਲ ਵੈਲਫੇਅਰ ਦੀ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ (2002) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 685 : [2002] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1040; ਬੰਬਈ ਦਾ ਪ੍ਰਾਂਤ ਬਨਾਮ ਖੁਸ਼ਾਲਦਾਸ ਐਸ. ਅਡਵਾਨੀ (1950) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 551; ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਇੰਟਰਮੀਡੀਏਟ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਘਨਸ਼ਿਆਮ ਦਾਸ ਗੁਪਤਾ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1962 ਐਸ.ਸੀ. 1110 : [1962] ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 36 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਜ਼ ਐਕਟ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੈ

5.1 ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਨੂੰ ਤਦ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸ ਦਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਸਤੂ, ਸੰਦਰਭ, ਅਤੇ ਅਸਰ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਇਸ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੋਵੇ। ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।

5.2 ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਬਕਾਇਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਆਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣਾ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਇੱਕ SAT ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ SAT ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਆਬਜੈਕਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ. ਅੱਗੇ, ਅਜਿਹੇ ਇੱਕ ਖਾਤਮੇ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕੇਸ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ SAT ਉਸ ਫੋਰਮ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਉਸ SAT ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੰਬਿਤ ਸਨ। ਵਿਸ਼ੇ ਮਾਮਲਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਦਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵੀ, ਜਨਰਲ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਾ ਕਰੋ ਧਾਰਾਵਾਂ ਐਕਟ. ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 21 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ. ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ SAT ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਸ਼ਕਤੀ ਰਾਜ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ. ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ SAT ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ SAT ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 59][777-ਬੀ-ਈ]

5.3 ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਵਰਤੋਂ। ਵਸਤੂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਦੇ ਜੇ ਇੱਕ SAT ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਦਲਵੇਂ ਰਸਤੇ ਲੈ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ SATs ਨੂੰ ਪੂਰਕ ਕਰਦੇ ਹੋਏ) ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੈ ਉਸੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ. [ਪੈਰਾ 62][778-F-G]

5.4 ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ SATs ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉਸੇ ਤੋਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ ਨਿਯਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ

ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ SATs ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ. ਇਹ ਦਲੀਲ ਸਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਲਈ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਸੰਕਟਕਾਲੀਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਜਦੋਂ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ (ਜਾਂ ਆਰਡਰ, ਨਿਯਮ, ਜਾਂ) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰੋ, ਸੋਧੋ, ਬਦਲੋ, ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰੋ ਉਪ-ਕਾਨੂੰਨ) ਜੋ ਕਿ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 21 ਨਿਰਧਾਰਤ ਟੈਸਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਡੀ ਐਨ ਗਾਂਗੁਲੀ ਦੇ ਕੇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਮੀ ਆਈ ਹੈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਜੇ ਆਮ ਧਾਰਾਵਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਓਟਿਓਸ ਰੈਂਡਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਰਦਾ ਹੈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ, ਸੋਧਣ, ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਬਦਲਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ, ਆਦੇਸ਼ਾਂ, ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ। ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਹੱਥ, ਜੇਕਰ ਕਨੂੰਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜੋੜਨ, ਸੋਧ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਵੱਖ-ਵੱਖ, ਜਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ, ਆਦੇਸ਼ਾਂ, ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਉਪ-ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਉੱਥੇ ਹੋਵੇਗਾ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਕਲਪਨਾਯੋਗ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਅਰਥ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ। [ਪੈਰਾ 63, 64][778-H; 779-ਏ-ਡੀ]

5.5 ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਉਹ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਨਾ ਹੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਚਛੇਦ 323-ਏ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਐਸ.ਏ.ਟੀ.ਜ਼ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ "ਸਿੱਧੇ" ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਸ.ਏ.ਟੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਮਨਾਹੀ ਨੂੰ ਟਾਲਣ ਲਈ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ "ਅਪ੍ਰਤੱਖ" ਤੌਰ 'ਤੇ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 65]

5.6 ਓ.ਏ.ਟੀ. ਤੋਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਕਰਨਾ, ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੁੜ ਸਥਾਪਨਾ ਹੈ। ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਅੱਗੇ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂ ਵਧਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਨਾਲ ਸੁਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਰਤਾਉਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਸੇ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਮੁੜ ਸੰਭਾਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਓ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਨਤੀਜਾ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਮੁੜ ਲਿਆਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਾ ਤੋਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਚਛੇਦ 323-ਏ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਅਜਿਹੀ ਮੁੜ ਸਥਾਪਨਾ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾ ਹੋਣਾ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੜ ਸਥਾਪਨਾ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਾ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੀ ਮੁੜ ਸਥਾਪਨਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 71, 72]

ਐਚ.ਪੀ. ਦੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ ਅਵਿਨਾਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ (1970) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 880

[1971] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 413 – ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਏ.ਆਰ. ਅੰਤੁਲੇ ਬਨਾਮ ਆਰ.ਐਸ. ਨਾਇਕ (1988) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 602 : [1988] 1 ਸੁਪ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 – ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ।

2 ਅਗਸਤ 2019 ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ

6.1 ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਣਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ। ਇਸ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰਿਆ ਕਿ ਕੀ ਓਏਟੀ ਉਸ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਐਲ. ਚੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਆਇਆ

ਖਰਚਾ ਅਤੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਤੋਲਾ। ਇਹ ਕਾਰਣ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਅਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ;

6.2 ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਨ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ (ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਮਿਲਣ ਤੇ) ਅਸੰਬੰਧਿਤ ਜਾਂ ਬਾਹਰਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਓਏਟੀ ਅੱਗੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੀ ਰਾਏ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ।

6.3 ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਹ ਕਾਰਕ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰੇ ਜੋ ਇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਅਸੰਬੰਧਿਤ ਜਾਂ ਬਾਹਰਲੇ ਸਨ। ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਨੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਜਾਂ ਬੇਤੁਕਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

6.4 ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ, ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਜਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ (ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ) ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੀਤੀ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਨੀਤੀ ਬਣਾਈ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਨਤਾ, ਮਾਹਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਿੱਤਧਾਰਕਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਾਂਛਨੀਯ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਨੀਤੀ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਰਗ ਦੇ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਮਾਂ ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਗਹਿਰਾ ਅਵਿਵਹਾਰਿਕ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।

6.5 ਕਿਸੇ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨੀਤੀ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੀਤੀ ਨਿਰਣੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਜਨਤਾ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ (ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸੈਕਸ਼ਨ) ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਨੀਤੀ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਟਿਕਾਊ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ।

ਐਲ. ਚੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ (1997) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 261 : [1997] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1186; ਈ.ਪੀ. ਰੋਇਆਪਾ ਬਨਾਮ ਤਾਮਿਲ ਨਾਡੂ ਰਾਜ (1974) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 3 : [1974] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 348; ਜੀ.ਬੀ. ਮਹਾਜਨ ਬਨਾਮ ਜਲਗਾਂਵ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕੌਂਸਲ (1991) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 91 : [1990] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 20; ਟਾਟਾ ਸੈਲੂਲਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ (1994) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 651 : [1994] 2 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 122; ਪੰਜਾਬ ਕਮਿਊਨਿਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ (1999) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 727 : [1999] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1033; ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਟ੍ਰੇਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ (2003) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 437 : [2003] 1 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 565; ਓਮ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. (2000) ਐਸ.ਸੀ. 3689 : [2000] 4 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 693; ਟੀਸੀਆਈਟੀ ਓਰਟ ਐਸਟੇਟਸ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਟੀ., ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (2004) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 130 : [2003] 6 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1235; ਐਮ.ਪੀ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ (2004) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 766 : [2004] 4 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 520 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਐਸੋਸੀਏਟਡ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਪਿਕਚਰ ਹਾਊਸਿਜ਼, ਲਿਮਿਟਡ ਵੈਡਨੈਸਬਰੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ [1948] 1 ਕੇ.ਬੀ. 223 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਸੰਘੀ ਸਰਕਾਰ ਓਏਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੰਕਟਸ ਓਫੀਸੀਓ ਨਹੀਂ ਬਣੀ

7.1 ਫੰਕਟਸ ਓਫੀਸੀਓ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਜੱਜ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਨਾ ਅਤੇ ਸੋਧਨਾ, ਸਹੀ ਕਰਨਾ, ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਉਲਟਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਛੱਡ ਕੇ)। ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਕੇਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 9]

7.2 ਫੰਕਟਸ ਓਫੀਸੀਓ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਬਿੰਦੂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਦੇ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਰਗੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੰਸਥਾਨ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤ ਹੀਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਬਿੰਦੂ ਨਾਲ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਆਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅੰਤਿਮਤਾ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਲਈ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੀਤੀ ਜਾਂ ਸੁਵਿਧਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। [ਪੈਰਾ 9]

7.3 ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦਾ ਤਰਕ ਕਿ ਸੰਘੀ ਸਰਕਾਰ ਓਏਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੰਕਟਸ ਓਫੀਸੀਓ ਬਣ ਗਈ ਸੀ, ਜਾਂਚ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਓਏਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੀ ਅਤੇ ਨੀਤੀ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਫੰਕਟਸ ਓਫੀਸੀਓ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਇਸਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਪਾਹਜ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਰਾਜ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਨੀਤੀ ਜਾਂ ਨੀਤੀ-ਆਧਾਰਿਤ ਫੈਸਲਾ ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਉਲਟਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਾਰਜ ਠੱਪ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਰੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅੰਤਿਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਬਦਲਾਅ ਕਰਨਾ ਲਗਭਗ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 9]

7.4 ਇਹ ਨਾ ਕੇਵਲ ਵੱਡੀਆਂ ਨੀਤੀ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਵੇਗਾ ਬਲਕਿ ਛੋਟੀਆਂ 'ਤੇ ਵੀ। ਜੇਕਰ ਫੰਕਟਸ ਓਫੀਸੀਓ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਸਬਸਿਡੀਆਂ, ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਗਵਰਨੈਂਸ, ਹਾਊਸਿੰਗ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਭਲਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਡੇ ਨੀਤੀ ਫੈਸਲੇ ਜਮ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਕਲਪਨਾਤੀਤ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਨੀਂਹ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਪਣੀ ਮੂਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਨੀਤੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਫੰਕਟਸ ਓਫੀਸੀਓ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਨੀਤੀ ਦਾ ਗਠਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

7.5 ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਇੱਕ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਸਿਰਜਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਲਾਭ ਜਾਂ ਅਸਰ ਨਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਨੀਤੀ ਨਿਰਣਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਓ.ਏ.ਟੀ. ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਫੰਕਟਸ ਓਫਿਸੀਓ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਬਨਾਮ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ (2001) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 169 : (2000) 4 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 313 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਰਮਨਾਥ ਅਇਯਰ ਦਾ ਦ ਲਾਅ ਲੈਕਸੀਕਨ (1997 ਐਡੀਸ਼ਨ); ਬਲੈਕਸ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ (5ਵੀਂ ਐਡੀਸ਼ਨ) – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

2 ਅਗਸਤ 2019 ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੈਧ ਹੈ

8.1 ਜੋ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਅਨੁਚਛੇਦ 77 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਸਿਰਫ ਇਸ ਕਾਰਨ ਨਾਲ ਅਵੈਧ, ਅਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਲਕਿ, ਇਹ ਅਟੱਲ ਧਾਰਣਾ ਕਿ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ (ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ) ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਹੁਣ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵੈਧ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਸਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

8.2 ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 2 ਅਗਸਤ 2019 ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨਾਲ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਅਨੁਚਛੇਦ 77 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਅਸਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਦਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿ 2 ਅਗਸਤ 2019 ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦਾ ਇਹ ਦਾਵਾ ਕਿ 2 ਅਗਸਤ 2019 ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਅਵੈਧ ਅਤੇ ਅਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਹੈ, ਮਿੱਥਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 102]

8.3 4 ਜੁਲਾਈ 1986 ਅਤੇ 2 ਅਗਸਤ 2019 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦੋਨੋਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ (ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ) ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਓਏਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਦੋਨੋਂ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਭਿਆਸ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 104]

8.4 ਅਨੁਚਛੇਦ 77 ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ। ਅਨੁਚਛੇਦ 77(1) ਉਸ ਰੂਪ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਨੁਚਛੇਦ 77 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ "ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ" ਫਰੇਜ਼ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਜਨਤਾ ਜਾਂ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨੁੱਕਸਾਨੀ ਅਤੇ ਅਵੈਧ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣਗੇ। [ਪੈਰਾ 107]

8.5 ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 2 ਅਗਸਤ 2019 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, 2 ਅਗਸਤ 2019 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੈਧ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 109, 110][798-H; 799-A] ਓਏਟੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਦੱਤਾਤ੍ਰੇਯ ਮੋਰੇਸ਼ਵਰ ਪਾਂਗਰਕਰ ਬਨਾਮ ਬੰਬਈ ਰਾਜ (1952) 1 SCC 372; ਉੱਤਰਾਂਚਲ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਵੈਸ਼ (2011) 8 SCC 670 : [2011] 13 SCR 754; ਖਾੜੀ ਗੋਆਂਸ ਹੋਟਲ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (2014) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 673 : [2014] 10 SCR 536 - ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਕੈਬਿਨ ਕਰੂ ਐਸ.ਐਸ.ਐਨ. v. ਯਸ਼ਸਵਨੀ ਵਪਾਰੀ (2003) 6 SCC 277 : [2003] 1 Suppl. SCR 455 - ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨੂੰ.

9.1 ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਅਨਿਵਾਰਯ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਹਰ ਪਿੰਡ, ਕਸਬਾ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਫੋਰਮ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਨਾਕਾਰਾਤਮਕ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਫੋਰਮ ਕੁਝ ਕਸਬਿਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫੋਰਮ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕੁਝ ਦੂਰੀ ਤੈਅ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

9.2 ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬੈਂਚਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਰਾਜ ਭਰ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਚੁਅਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਓਏਟੀ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਵਰਚੁਅਲ ਬੈਂਚਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਓਏਟੀ ਦੀਆਂ ਬੈਂਚਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਰਾਜ ਭਰ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਓਏਟੀ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ ਹਨ।

9.3 ਇਸ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਰੁਖ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਓਏਟੀ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਉਪਾਯ ਜਾਂ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਲਈ ਫੋਰਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਨੀਤਾ ਕੁਸ਼ਵਾਹਾ ਬਨਾਮ ਪੁਸ਼ਪ ਸੁਦਾਨ (2016) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 509 : [2016] 9 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 560 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ

10. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਓਏਟੀ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ 2014 ਵਿੱਚ ਓਏਟੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਕੋਈ "ਗਲਤੀ" ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲਾਭ ਉਠਾਇਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿਸਟਮੈਟਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 118] ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਸ

ਏ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੂਲਿਆਂਕਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਉਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ

11.1 ਰੋਜਰ ਮੈਥਿਊ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੂਲਿਆਂਕਨ ਕਰਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਇੱਕ ਆਮ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਓਏਟੀ ਵਰਗੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਵੱਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਲਕਿ, ਵਿੱਤ ਐਕਟ 2017 ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੂੰ ਮੈਂਡੇਟਸ ਦਾ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੂਲਿਆਂਕਨ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਲਈ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਲੋਡ, ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ, ਵਿੱਤੀ ਅਸਰ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਬੇਹਤਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਖਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਨਾ ਹੀ ਰੰਜਨ ਗੋਗੋਈ, ਸੀਜੇਆਈ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਤ ਬਹੁਮਤ ਦੀ ਰਾਏ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਡਾ. ਡੀਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ. ਜਾਂ ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ. ਦੀਆਂ ਰਾਇਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਿਸ਼ਾ ਸੀ ਕਿ ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੂਲਿਆਂਕਨ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 2 ਅਗਸਤ 2019 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਆਮ ਧਾਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੈਧ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੂਲਿਆਂਕਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਉਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਰੋਜਰ ਮੈਥਿਊ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੁਝ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 122](80]:ਐਚ-83-ਏ-ਬੀ]

11.2 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਰੋਜਰ ਮੈਥਿਊ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫੈਸਲਾ 13 ਨਵੰਬਰ 2019 ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੂਲਿਆਂਕਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੂਲਿਆਂਕਨ ਕੇਵਲ ਨਿਆਂ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਬਾਰੇ ਚਾਨਣ ਪਾਵੇਗਾ। ਮੂਲਿਆਂਕਨ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਸਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਝਵਾਨ, ਸਮਝਦਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਉੱਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਇੱਕ ਚੁਸਤ ਮਸ਼ੀਨਰੀ

ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਰੋਜਰ ਮੈਥਿਊ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੂਲਿਆਂਕਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 123, 124]

ਰੋਜਰ ਮੈਥਿਊ ਬਨਾਮ ਸਾਊਥ ਇੰਡੀਅਨ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ. (2020) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1 : [2019] 16 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 – ਫੈਸਲਾ.

[1997] 2 ਐਸਸੀਆਰ 1186 ਪੈਰਾ 7 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[2004] 4 ਸਪਲ. SCR 520 ਨੇ ਪੈਰਾ 24 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

[2001] 3 ਸਪਲ. SCR 504 ਨੇ ਪੈਰਾ 29 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

ਏਆਈਆਰ 1964 ਐਸਸੀ 685 ਪੈਰਾ 30 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[1977] 2 ਐਸਸੀਆਰ 964 ਪੈਰਾ 34 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[2007] 10 ਐਸਸੀਆਰ 245 ਪੈਰਾ 35 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[2015] 7 SCR 814 ਪੈਰਾ 40 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[2002] 3 ਐਸਸੀਆਰ 1040 ਪੈਰਾ 45 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

(1950) SCC 551 ਪੈਰਾ 46 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

[1962] ਸਪਲਾਈ. SCR 36 ਨੇ ਪੈਰਾ 48 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

[2018] 10 SCR 481 ਪੈਰਾ 52 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ

1959 SCR 1191 ਪੈਰਾ 54 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

1957 SCR 1052 ਨੇ ਪੈਰਾ 55 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ

[1971] 1 SCR 413 ਵੱਖਰਾ ਪੈਰਾ 60

[1992] 2 ਸਪਲ. SCR 274 ਪੈਰਾ 60 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

(1961) 2 ਐਸਸੀਆਰ 295 ਪੈਰਾ 64 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

[1988] 1 ਸਪਲ. ਪੈਰਾ 71 ਵਿੱਚ SCR 1 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ

[1974] 2 ਐਸਸੀਆਰ 348 ਪੈਰਾ 74 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[1990] 3 ਸਪਲ. SCR 20 ਨੇ ਪੈਰਾ 75 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

[1994] 2 ਸਪਲ. SCR 122 ਨੇ ਪੈਰਾ 75 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

[1999] 2 ਐਸਸੀਆਰ 1033 ਪੈਰਾ 75 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ

[2003] 1 ਸਪਲ. SCR 55 ਨੇ ਪੈਰਾ 75 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

[2000] 4 ਸਪਲ. SCR 693 ਨੇ ਪੈਰਾ 84 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

[2003] 6 ਸਪਲ. SCR 1235 ਨੇ ਪੈਰਾ 84 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

[2001] 5 ਸਪਲ. SCR 511 ਪੈਰਾ 87 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2000] 4 ਸਪਲ. SCR 313 ਨੇ ਪੈਰਾ 93 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ

[2003] 1 ਸਪਲ. SCR 455 ਨੂੰ ਪੈਰਾ 100 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

(1952) 1 ਐਸਸੀਸੀ 372 ਪੈਰਾ 107 ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ

[2011] 13 SCR 754 ਪੈਰਾ 108 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ

[2014] 10 SCR 536 ਪੈਰਾ 109 ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ

[2016] 9 SCR 560 ਪੈਰਾ 113 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[2019] 16 SCR 1 ਪੈਰੇ 122, 123, 124, 128(j)

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ : ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6805 ਦਾ 2022.

ਉੜੀਸਾ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਟਕ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 07.06.2021 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, WPC ਨੰਬਰ 13789 ਦਾ 2019.

ਨਾਲ
ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 6806 ਦਾ 2022.

ਅਸ਼ੋਕ ਪਾਣਿਗ੍ਰਹੀ, ਮਿਸ. ਗੀਤਾਂਜਲੀ ਦਾਸ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ, ਨਾਬਾਹ ਸਿੰਘ, ਮਿਸ. ਨਿਕਿਤਾ ਜੈਦੇਵਾਨ, ਮਿਸ. ਯਮਲੀ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਡਾ. ਅਮਨ ਹਿੰਗੋਰਾਨੀ, ਕੇਦਾਰ ਨਾਥ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ, ਭੂਬਨ ਰਾਜ, ਹਿਮਾਂਸ਼ੂ ਯਾਦਵ, ਅਧਿਵਕਤਾ ਅਪੀਲਕਾਰਤਾ ਲਈ.

ਬਬਲੀ ਸਿੰਘ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ, ਅਸ਼ੋਕ ਕੇ ਪਰੀਜਾ, ਅਧਿ. ਜਨਰਲ., ਸਿਬੋ ਸੰਕਰ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਅਰਨਾਵ ਬਿਹੇਰਾ, ਅਵਿਨਾਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਦੇਬਾਬਰਤ ਡੈਸ਼, ਨਿਰੰਜਨ ਸਾਹੂ, ਉਮਾਕਾਂਤ ਮਿਸ਼ਰਾ, ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨਾਇਕ, ਸੰਤੋਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਸੰਜੇ ਕ੍ਰ ਤਿਆਗੀ, ਮਿਸ. ਸ੍ਰਰੂਪਮਾ ਚਤੁਰਵੇਦੀ, ਮਿਸ. ਸ਼੍ਰੁਦਾ ਦੇਸਮੁਖ, ਸ਼ਿਵ ਮੰਗਲ ਸ਼ਰਮਾ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੀ. ਰਵੀਚੰਦਰਨ ਅਯਰ, ਅਧਿਵਕਤਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਲਈ.

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਡਾ. ਧਨੰਜ□ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਸੀਜੇਆਈ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਸਮਗ੍ਰੀ ਦੀ ਸੂਚੀ*

ਏ. ਪਿਛੋਕੜ

ਤੱਥਾਤਮਕ ਪਿਛੋਕੜNONE

ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾNONE

ਬੀ. ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ

ਸੀ. ਮੁੱਦੇ

ਡੀ. ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਉਨਮੂਲਨ ਤੋਂ ਉੱਠਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਝਲਕNONE

ਐਮਪੀਏਟੀ ਦਾ ਉਨਮੂਲਨNONE

ਟੀਐਨਏਟੀ ਦਾ ਉਨਮੂਲਨNONE

ਉੜੀਸਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨNONE

ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 323-ਏ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਸਏਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈNONE

ਜਨਰਲ ਕਲੌਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਲਾਗੂਤਾNONE

ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਕਲੌਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਤੋਂ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈNONE

ਜਨਰਲ ਕਲੌਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਜ਼ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈNONE

ਵੀ. 2 ਅਗਸਤ 2019 ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ

a.\2 ਅਗਸਤ 2019 ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਨਾ ਤਾਂ ਬੇਤੁਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਅਸੰਬੰਧਿਤ ਜਾਂ ਬਾਹਰਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ..... 47

b

ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ 56

vi.

ਓਏਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਫੰਕਟਸ ਓਫਿਸੀਓ ਨਹੀਂ ਬਣੀ 58

vii.2 ਅਗਸਤ 2019 ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੈਧ ਹੈ 61

viii.

ਓਏਟੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ 67

ix.

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ..... 70

x.

ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨੇ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ 71

E

xi.

ਵਿਵਿਧ ਦਲੀਲਾਂ 74

F

.

ਨਿਰਣੇ ਅਤੇ ਨਿਸਕਰਸ਼ 75

1.

ਆਈ.ਏ. ਨੰਬਰ 52285 ਦੇ 2022 (ਸ੍ਰੀ ਸੀ ਰਵੀਚੰਦਰਨ ਅਯਰ ਵੱਲੋਂ ਦਖਲ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ) ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ.

A. ਪਿਛੋਕੜ

i.

ਤੱਥਪਰਕ ਪਿਛੋਕੜ

2.

ਇਹ ਅਪੀਲ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ 7 ਜੂਨ 2021 ਦੀ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਉੱਠੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉੜੀਸਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਲਿਖਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉੱਠੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ, ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਉੱਠੇ ਹਨ।

3.

ਸੰਸਦ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ (ਬਾਵਨਵੀਂ ਸੋਧ) ਐਕਟ 1976 ਦੁਆਰਾ ਪਾਰਟ ਚੌਦਵੀਂ-ਏ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ। ਪਾਰਟ ਚੌਦਵੀਂ-ਏ ਕੋਨ-

"ਓਏਟੀ" ਉੜੀਸਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ (ਡਾ. ਧਨੰਜ□ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ)

ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਲੇਖ ਹਨ, ਲੇਖ 323ਏ ਅਤੇ 323ਬੀ। ਲੇਖ 323ਏ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਘ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਬੰਧੀ ਵਿਵਾਦ, ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੇਠ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲਕੀ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਲੇਖ 323ਬੀ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਿਵਾਦਾਂ (ਲੇਖ 323ਬੀ ਦੇ ਕਲੋਜ਼ 2 ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ) ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

4. ਲੇਖ 323ਏ(1) ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੰਸਦ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ 1985 ਬਣਾਇਆ।1SUPERSCRIPT ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਲੇਖ 323ਏ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ:

“ਸੇਵਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੇਸ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ ਹਨ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਜੋ ਕੇਵਲ ਸੇਵਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਨਿਪਟਣਗੇ, ਨਾ ਕੇਵਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ ਬਲਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਢੱਕੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਰਾਹਤ ਮਿਲੇਗੀ।”

5. ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(1) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰੇਗੀ ਜਿਸਨੂੰ "ਕੇਂਦਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ"2SUPERSCRIPT ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਸੰਘ ਜਾਂ ਅਖਿਲ ਭਾਰਤੀ ਸੇਵਾ ਅਧੀਨ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਬੰਧੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ,3SUPERSCRIPT ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਨਖਾਹ, ਪੈਨਸ਼ਨ, ਕਾਰਜਕਾਲ, ਛੁੱਟੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਮਾਮਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਜ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਤੇ, ਰਾਜ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਾਜ ਜਾਂ ਉਸ ਰਾਜ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਬੰਧੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਉੱਤੇ ਖਾਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨ ਦਾ ਚਾਰਜ ਹੈ

1 ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ2 ਧਾਰਾ 14 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 3(ਕ), ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ3ਧਾਰਾ 3(ਕ), ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ4“ਐਸਏਟੀ” ਏ ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਾਜ ਜਾਂ ਉਸ ਰਾਜ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਵਲ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਬੰਧੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਨਖਾਹ, ਪੈਨਸ਼ਨ, ਕਾਰਜਕਾਲ, ਛੁੱਟੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਿਕ ਮਾਮਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।*

6. ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਉੱਤੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਇਖਤਿਆਰ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਸੀ.ਏ.ਟੀ. ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ।* ਜਦੋਂ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(2) ਐਸ.ਏ.ਟੀ.ਜ਼ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸਨੂੰ ਬੰਦ ਜਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 29 ਅਨੁਸਾਰ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਅੱਗੇ ਲੰਬਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਮਾਮਲਾ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ, ਉਹ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਦਿਨ ਨੂੰ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਹੋਰ ਫੋਰਮਾਂ (ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਾਜ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਸਮੇਤ ਪਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਬਾਹਰ) ਅੱਗੇ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲੇ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਉੱਤੇ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਕਰਨਾਟਕ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਅਤੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ। ਓਡੀਸ਼ਾ ਇਹਨਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। ਓਡੀਸ਼ਾ ਦੇ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਬੇਨਤੀ ਮਿਲਣ ਉੱਤੇ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 4 ਜੁਲਾਈ 1986 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਜੀ.ਐਸ.ਆਰ. 934(ਈ) ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ। ਓ.ਏ.ਟੀ. ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਲਦੀ ਹੀ ਕਾਰਜ ਸੰਭਾਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

7. ਇਸ ਸਮੇਂ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਅਜੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਸੀ। ਧਾਰਾ 28 ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਜਾਂ ਲੇਬਰ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸੀ.ਏ.ਟੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਨੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਧਾਰਾ 28 ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 323-ਏ, ਭਾਵ ਅਨੁਚਛੇਦ 323-ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਡੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਾਰਾ 2(ਡੀ) ਨੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੰਸਦ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 136 ਅਧੀਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਝਗੜਿਆਂ ਲਈ। ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਦਾ ਅਸਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਤੋਂ ਅਪੀਲਾਂ ਸਿੱਧੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਨੁਚਛੇਦ 136 ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਪਰ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਲ. ਚੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ (1997) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 261 ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੰਤਰ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ:

a. ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 323-ਏ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਡੀ) ਅਤੇ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 323-

ਬੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(ਡੀ) ਇਸ ਹੱਦ ਤਕ ਅਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸ਼ਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਅਧੀਨ ਹਨ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 32 ਅਧੀਨ ਹਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ;

b. ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 28 ਅਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 323-ਏ ਅਤੇ 323-

ਬੀ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ 'ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸ਼ਤਰ ਦੀ ਬਾਹਰੀ' ਧਾਰਾਵਾਂ ਸਨ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 32 ਅਧੀਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਧਿਕਾਰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਮੂਲ ਬਣਤਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ; ਅਤੇ

d. ਹੋਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 226/227 ਅਤੇ 32 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੂਰਕ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 226 ਅਧੀਨ ਐਸ.ਏ.ਟੀ.ਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਉਹਨਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀਆਂ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ

ਐਸ.ਏ.ਟੀ.ਜ਼ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਨੁਚ੍ਛੇਦ 136 ਅਧੀਨ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਖਿਲਾਫ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

"ਓਡੀਸ਼ਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਮਾਣਯੋਗ ਸਰਵੋਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 1997 ਵਿੱਚ ਐਲ. ਚੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਸਟੇਟ ਏ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਟਿਵ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਐਸ.ਏ.ਟੀ.) ਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪੀੜਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਣਯੋਗ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸਰਵੋਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕਰਨ।"

ਬੀ 16 ਸਤੰਬਰ 2015 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਪੱਤਰ ਨਾਲ ਜੋੜੇ ਗਏ ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਲਈ ਤਰਕ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਐਤਿਹਾਸਿਕ ਫੈਸਲਾ [ਐਲ. ਚੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਵਿੱਚ] ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਨਿਆਂ ਦੇਣ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹਾਰ ਗਿਆ ਸੀ... ਪੀੜਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਖਿਲਾਫ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਲੰਬੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ... ਸਰਕਾਰ ਓ.ਏ.ਟੀ. 'ਤੇ ਕਾਫੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ... ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਬੋਝ ਘਟੇਗਾ ਅਤੇ ਝਗੜਿਆਂ / ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵੀ ਘਟੇਗਾ।"

ਸੀ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਓਡੀਸ਼ਾ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਦਾ ਅਸਤਿਤਵ ਦਾ ਕਾਰਣ ਹਾਰ ਗਿਆ ਸੀ - ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੋ ਪੱਧਰਾਂ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ (ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ) ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਤੇਜ਼ ਨਿਆਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਅੱਗੇ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦਿੱਤਾ।

ਐਚ ਜਨਰਲ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 2 ਅਗਸਤ 2019 ਨੂੰ ਜੀ.ਐਸ.ਆਰ. 525(ਈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜੀ.ਐਸ.ਆਰ. 525(ਈ) ਕਲਾਜ਼ 1ਸਟ ਅਗਸਤ 2019 ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਹੁਣ, ਇਸ ਲਈ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 1985 ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ 1897 (10 ਦੇ 1897) ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਨੰਬਰ GSR 934(E), ਮਿਤੀ 4 ਜੁਲਾਈ 1986 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅਸਰਦਾਰ ਹੋਣ ਨਾਲ।"

ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ

2019 ਵਿੱਚ, ਹਰੇਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਓੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ 2 ਅਗਸਤ 2019 ਦੀ ਸੂਚਨਾ (ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕੈਬਿਨੇਟ ਦੇ 9 ਸਤੰਬਰ 2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ OAT ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਾਲ) ਇੱਕ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਵਿਰੋਧੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਓੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਂਝੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ 7 ਜੂਨ 2021 ਨੂੰ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ:

13.

a. ਅਨੁਚਛੇਦ 323-ਏ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥਨ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ

ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਕ ਵਾਰ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ;

c. ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਨਿਆਂ ਦੀ ਇਨਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ OAT ਅੱਗੇ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲੇ ਓੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ, ਲਿਟੀਗੈਂਟਸ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਪੁਕਾਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ;

ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਿ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਉਹ ਅਪ੍ਰੋਖਣ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 323-ਏ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(2) ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ;

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੰਕਟਸ ਓਫਿਸੀਓ ਨਹੀਂ ਬਣੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਫੰਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਮਲੀਜਾਮਾ ਪਾ ਰਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਫੰਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ;

2 ਅਗਸਤ 2019 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾਂ ਵਧਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਲਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮੁੜ ਜਿਊਂਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;

ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਮਨਮਾਨੀ, ਅਤਾਰਕਿਕ ਜਾਂ ਅਸਮਝਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ;

ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਤੱਥ ਅਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਅੱਗੇ ਅਵਮਾਨਨਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਚਾਹਤ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਸੀ। ਹਰ ਹਾਲਤ 'ਚ, ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਸਮੇਤ ਅਵਮਾਨਨਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ; ਅਤੇ

2 ਅਗਸਤ 2019 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਇਸ ਲਈ ਵਿਕ□ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕੇਂਦਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਨਾ ਕੀਤੀ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਮਨਮਾਨੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਂਦਾ।

ਬੀ. ਦਲੀਲਾਂ

14. ਮਿਸਟਰ ਅਸ਼ੋਕ ਪਾਣਿਗ੍ਰਾਹੀ ਅਤੇ ਡਾ. ਅਮਨ ਹਿੰਗੋਰਾਨੀ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਸਟਰ ਸੀ ਰਵੀਚੰਦਰਨ ਅਯਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਓਨ-ਰਿਕਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਇਸ ਅਪੀਲ 'ਚ ਇੱਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ ਹਨ। ਅ. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 323-ਏ ਦੀ ਕੁਦਰਤ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਵਜੋਂ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ;

b. ਜਨਰਲ ਕਲੌਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਨੂੰ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਸੇ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਨਾ ਤਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਜਨਰਲ ਕਲੌਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਇਸ ਲਈ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਆਧਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੀ;

c. ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਸੋਧ) ਬਿੱਲ 2006 ਨੂੰ ਐਸ.ਏ.ਟੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਤਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਤੋਂ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਬਿੱਲ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕੋਲ ਐਸ.ਏ.ਟੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ;

d. ਐਲ. ਚੰਦਰ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਘਟਾਉਣ ਵਾਲਾ ਮੰਨਣਾ ਗਲਤ ਅਤੇ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਹੈ;

e. ਓ.ਏ.ਟੀ. ਕੋਲ ਦੋ ਨਿਯਮਿਤ ਬੈਂਚਾਂ ਅਤੇ ਦੋ ਸਰਕਿਟ ਬੈਂਚਾਂ ਹਨ ਪਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਕਟਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਹੈ। ਓ.ਏ.ਟੀ. ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ;

f. ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਅੱਗੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿ ਕੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ;

g. 2 ਅਗਸਤ 2019 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਵੈਧ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 77 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ; h. ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਥਾਨਾਂਤਰਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸਿਵਾਏ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 228 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ;

i. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਓਏਟੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਓਏਟੀ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਲਈ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਭਰਨਾ ਵੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 256 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ;

j. ਓਏਟੀ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦਾ ਅਸਰ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ ਪਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਿਰਜਣ ਜਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਕੇਵਲ ਸੰਸਦ ਕੋਲ ਹੈ;

k. ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਸਲੀ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉੜੀਸਾ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਓਏਟੀ ਅੱਗੇ ਅਵਮਾਨਨਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ;

l. ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ;

m. ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਓਏਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ, ਇਹ ਫੰਕਟਸ ਓਫਿਸੀਓ ਬਣ ਗਈ; ਅਤੇ

n. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 2 ਅਗਸਤ 2019 ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।

o. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰਕਾਂ ਦਾ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖਤ ਤਰਕ ਦਿੱਤੇ:

F. ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(2) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਸਏਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਨਤੀਜਤਨ, ਇੱਕ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਸਏਟੀ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ, ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਜਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ;

G. ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਸਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਸਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਮਿਲ ਸਕੇ; ਨਿਆਂ ਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਕਿਉਂਕਿ ਓਏਟੀ ਅੱਗੇ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲੇ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ;

ਸ੍ਰੀ ਅਸ਼ੋਕ ਕੇ ਪਾਰਜੀਆ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਓਡੀਸ਼ਾ ਦੇ ਰਾਜ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ:

ਉੜੀਸਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ, ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਓਏਟੀ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ। ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਓਏਟੀ ਤੱਕ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਦਾਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ;NONE

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਨੀਤੀ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ, ਓਏਟੀ ਵੱਲੋਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਘੱਟ ਦਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਓਏਟੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ (ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਐਲ. ਚੰਦਰ ਕੁਮਾਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ;NONE

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ "ਮੇਂ" ਸ਼ਬਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।NONE

ਇੰਟਰਾ-ਕੋਰਟ ਅਪੀਲ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਫੋਰਮ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਅਦਾਲਤੀ ਨਿਰਣਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਰਲ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ;

ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਦ੍ਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ;

ਓਏਟੀ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਘੱਟ ਸੁਲਭ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉੜੀਸਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿਟ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਕਟਕ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਓਏਟੀ ਦੀਆਂ ਬੇਰਹਾਮਪੁਰ ਅਤੇ ਸੰਬਲਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸਰਕਿਟ ਬੈਂਚਾਂ ਤੋਂ ਉੜੀਸਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 275 ਅਤੇ 235 ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਬੈਂਚ ਅਤੇ ਕਟਕ ਵਿੱਚ ਨਿਯਮਿਤ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 11,483 ਅਤੇ 32,911 ਮਾਮਲੇ ਸੰਭਾਲੇ ਸਨ, ਜੋ ਉੜੀਸਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿੱਤੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੌਜੂਦ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਐਫ. ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਟੈਸਟ ਕਰਵਾਉਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

18. ਆਪਣੀ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ, ਉੜੀਸਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਅੱਗੇ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ - ਸਥਾਨਾਂਤਰਣ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਲਈ ਨੋਡਲ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਸਥਾਨਾਂਤਰਣ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਲਈ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਾਖਾ ਜਿਸਨੂੰ 'ਓ.ਏ. ਸ਼ਾਖਾ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਸੀ. ਮੁੱਦੇ

19. ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦੇ ਹਨ:

a. ਕੀ ਉੜੀਸਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ;

b. ਕੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 323-ਏ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਐਸ.ਏ.ਟੀ.ਜ਼ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਕੀ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 21 ਨੂੰ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;

c. ਕੀ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਮਨਮਾਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ;

d. ਕੀ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ;

e. ਕੀ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਅੱਗੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲਿਟੀਗੈਂਟਸ ਨੂੰ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਨਾਲ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ;

f. ਕੀ 2 ਅਗਸਤ 2019 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਇਸ ਲਈ ਅਵੈਧ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ;

g. ਕੀ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਤੋਂ ਉੜੀਸਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸਥਾਨਾਂਤਰਣ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਅਸਰ ਹੈ;

h. ਕੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਖਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਇਆ; ਜੇ. ਕੀ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨੇ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ; ਅਤੇ

k. ਕੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਓਏਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੰਕਟਸ ਓਫਿਸੀਓ ਬਣ ਗਈ ਸੀ।

ਡੀ. ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ1SUPERSCRIPT ਅਤੇ ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ2SUPERSCRIPT ਦੇ ਉਨਮੂਲਨ ਤੋਂ ਉਪਜੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਇਕ ਝਲਕ

20. ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਐਸਏਟੀਜ਼ ਦੇ ਉਨਮੂਲਨ ਤੋਂ ਉਪਜੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਐਸਏਟੀਜ਼ ਦੇ ਉਨਮੂਲਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਐਮਪੀਏਟੀ ਅਤੇ ਟੀਐਨਏਟੀ ਦੇ ਉਨਮੂਲਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਉਪਜੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਅਸਰ ਵੀ ਜਾਂਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅ. ਐਮਪੀਏਟੀ ਦਾ ਉਨਮੂਲਨ

21. ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਨੂੰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ 2000 ਦੇ ਅਧਿਨਿਯਮਨ ਨਾਲ ਮੁੜ ਵਿਵਸਥਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 74(1)(i) ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ 'ਹਰ 1. ਕਮਿਸ਼ਨ, ਅਥਾਰਿਟੀ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਬੋਰਡ ਜਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ, ਰਾਜ ਐਕਟ ਜਾਂ ਸੂਬਾਈ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੇ

ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ।'

22. ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਨੇ ਐਮਪੀਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੇ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਰਾਜ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਲਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਨੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 74 ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ।

23. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧਾਰਾ 74 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਇਸਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 71 (ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧੂਰੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਸੰਬੰਧੀ) ਦੀਆਂ ਉਪ-ਧਾਰਾਵਾਂ (2) ਅਤੇ (3) ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਐਮਪੀਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਬਲਕਿ, ਇਸਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਮਪੀਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਐਮਪੀਏਟੀ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਤਦਨੁਸਾਰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਐਮਪੀਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

B ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰੀਆਰਗੈਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਐਕਟ 2000 ਨੂੰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ (2004) 11 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 766 ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।†

C ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਇਹ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਐਮ.ਪੀ.ਏ.ਟੀ. ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ (ਉੱਪਰ) ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰੀਆਰਗੈਨਾਈਜੇਸ਼ਨ ਐਕਟ 2000 ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਜਨਰਲ ਕਲੌਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21, ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਟਿਵ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(2) 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੇ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਟਿਵ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਲਈ, ਐਮ.ਪੀ.ਏ.ਟੀ. ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ (ਉੱਪਰ) ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਜਨਰਲ ਕਲੌਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21, ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਟਿਵ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(2) 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਐਮ.ਪੀ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮਨਮਾਨਾ, ਅਤਾਰਕਿਕ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਐਮ.ਪੀ.ਏ.ਟੀ. ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਇਹ ਪਹਿਲੂ ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

D ਟੀ.ਐਨ.ਏ.ਟੀ. ਦਾ ਖਾਤਮਾ

E 1994 ਤੋਂ 2004 ਤੱਕ, ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਟੀ.ਐਨ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸਨੇ ਟੀ.ਐਨ.ਏ.ਟੀ. ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ, ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਇਹ ਨਿਰਰਥਕ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਅੱਗੇ ਲਗਭਗ 30,000 ਮਾਮਲੇ ਲੰਬਿਤ ਸਨ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਤਾਂ ਜੋ ਟੀ.ਐਨ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਖਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਤਮਿਲ ਨਾਡੂ ਸਰਕਾਰ ਆਲ ਵਿਭਾਗ ਵਾਚਮੈਨ ਅਤੇ ਬੇਸਿਕ ਸਰਵੈਂਟਸ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ14 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈਆਂ।

ਉਪਰੋਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਮਦਰਾਸ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ

ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ, ਜਨਰਲ ਕਲੌਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਅਧੀਨ। ਇਸਨੇ ਐਮ.ਪੀ.ਏ.ਟੀ. ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਦੇ ਸਕੇ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ "ਨੀਤੀ ਫੈਸਲਾ" ਲੈਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ। ਇਸਨੇ ਹੋਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਕੋਲ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿਵਾਏ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਇਸਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਟੀ.ਐਨ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ "ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਡੀਕਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਸਿਰਫ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਹੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ।"

ਟੀ.ਐਨ.ਏ.ਟੀ. ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋ ਅਪੀਲਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪਸੰਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਪਹਿਲੀ ਨੂੰ 16 ਅਗਸਤ 2005 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਲਿਮਿਨੇ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਦੂਜੀ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਸੀ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਗੁਣ-ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 17 ਫਰਵਰੀ 2006 ਨੂੰ ਟੀ.ਐਨ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ। 28 ਮਾਰਚ 2017 ਨੂੰ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀਜਾ ਹੋ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਲਈ ਟੀ.ਐਨ.ਏ.ਟੀ. ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ (ਸੁਪਰਾ) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲਾ ਮਿਸਾਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਟੀ.ਐਨ.ਏ.ਟੀ. ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਸੁਪਰਾ) ਤੋਂ ਉੱਠਣ ਵਾਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਗੁਣ-ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੌਰਾਨ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ 'ਤੇ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉੜੀਸਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ
iii. ਬਣਤਰਤਾ

ਉੜੀਸਾ ਦੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉੜੀਸਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅਦਾਲਤ (ਜਿਸ ਨੇ ਚੁਕਾਈ ਗਈ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ) ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਬਣਤਰਤਾ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਨਾਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਿਆ।

28. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਓਏਟੀ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਕਟਕ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਰਿਟਾਇਰਡ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ 1860 ਦੇ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹਨ। ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ 1860 ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਰਜਿਸਟਰਡ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਜਿਹੇ ਸੰਗਠਨ ਹਨ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 226 ਅਧੀਨ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

29. ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗੁਲਾਮ ਕਾਦਿਰ ਬਨਾਮ ਸਪੈਸ਼ਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (2002) 1 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 33 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਉਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਕ ਦਾ ਅਸਤਿਤਵ ਜਿਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅਧੀਨ ਅਨੁਚਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ:

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ) ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਦੇਵ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1964 ਐਸ.ਸੀ. 685 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਹੱਕ ਦਾ ਅਸਤਿਤਵ ਅਨੁਚਛੇਦ 226 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ:

"...ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 226 ਅਧੀਨ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਦੇਹ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਲੇਖ ਅਧੀਨ ਉਚਿਤ ਰਿਟਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ, ਲੇਖ 226 ਅਧੀਨ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ

ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਪਾਰਟੀ ਕੇਵਲ ਆਪਣੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਭਾਵੇਂ ਲੇਖ 226 ਅਧੀਨ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਵਿਆਪਕ ਹੈ, ਲੇਖ ਦੇ ਅੰਤਮ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੱਕ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਿਟ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਕੋਲ ਇੱਕ ਹੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਖਲਅੰਦਾਜੀ ਜਾਂ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਹੱਕ ਦਾ ਅਸਤਿਤਵ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੇਖ 226 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਨੀਂਹ ਹੈ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਓਡੀਸ਼ਾ ਰਿਟਾਇਰਡ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਗ੍ਰੀਵੈਂਸਾਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਹੱਕ (ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਪਹਿਲੂ) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋਈ ਹੈ। ਓਏਟੀ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਨੇ ਓਡੀਸ਼ਾ ਰਿਟਾਇਰਡ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 14 ਅਧੀਨ ਹੱਕ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਓਏਟੀ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਨਾਲ ਇਹ ਹੱਕ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 226 ਅਧੀਨ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਗ੍ਰੀਵੈਂਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਾਰ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਹ ਇੱਕ ਵੱਖਰਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਲੇਖ 323-ਏ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਸਏਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਇਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਐਸਏਟੀਜ਼ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 323-ਏ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ:

"323ਏ. ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ।—(1) ਸੰਸਦ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਘ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਥਾਨਕ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ ਜਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਹੇਠ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਾਲਕੀਅਤ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਸਾਮੀਆਂ 'ਤੇ ਨਿਯੁਕਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸਬੰਧੀ ਝਗੜਿਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(2) ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ—

(a) ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਜਾਂ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਾਜਾਂ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(b) ਉਕਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ (ਅਵਮਾਨਨਾ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਮੇਤ) ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(c) ਉਕਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਤਰੀਕਾ (ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਸਮੇਤ) ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(d) ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਝਗੜਿਆਂ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(e) ਅਜਿਹੀ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਅੱਗੇ ਲੰਬਿਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ

ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹੁੰਦੇ;

(f) ਧਾਰਾ 371ਡੀ ਦੀ ਧਾਰਾ (3) ਅਧੀਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਜਾਂ ਸੋਧਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(g) ਅਜਿਹੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ, ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ ਗਏ ਅਨੁਸਾਰੀ, ਘਟਨਾਤਮਕ ਅਤੇ ਪਰਿਣਾਮਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ (ਫੀਸਾਂ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਸਮੇਤ) ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(3) ਇਸ ਲੇਖ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

33. ਲੇਖ 323-ਏ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਅਤੇ (2) ਵਿੱਚ "ਸਕਦਾ ਹੈ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੇਖ 323-ਏ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵਿਵੇਕ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਓੜੀਸਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ (ਡਾ. ਧਨੰਜ□ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ)

ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਕੁਝ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਅਨੁਮਤੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸਹਾਇਕ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ।

34. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਗ਼ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਫਰਜ਼ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰਤ ਲਿਕੁਇਡੇਟਰ ਬਨਾਮ ਧਰਤ ਧੰਦ ("ਲਿਡ.") (1977) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 166, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਸ਼ਬਦ "ਮੇਂ" ਨਾਲ ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਫਰਜ਼ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ:

"8. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਬਦ “ਮੇਂ” ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ, ਕੁਝ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਕ੍ਰਿਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਜੋ ਸਬੂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਖਾਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦਾ ਤਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਢੰਗ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਦੂਜੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਦਰਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ ਤੱਥ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ... ਇਹ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਸ਼ਬਦ “ਮੇਂ” ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਜ਼ ਜੋੜਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਤੱਥਿਕ ਸੰਦਰਭ ਹੈ।

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

"(2007) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 338" "36. ... ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਸ਼ਬਦ “ਮੇਂ” ਜਾਂ “ਸ਼ੈਲ” ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹੈ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਆ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਰਵਭੌਮਿਕ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਆਮ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਕਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ। ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ, ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼, ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਜਾਂ ਅਸੁਵਿਧਾ ਦੇਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਵਿਚਾਰ ਜੋ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ।"

"36. ਸ਼ਬਦ “ਮੈਂ” ਨੂੰ “ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ” ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ:

a. ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਤੱਥਾਨਕ ਸੰਦਰਭ;NONE

b. ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼;NONE

c. ਕਾਨੂੰਨ (ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ) ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ; ਅਤੇNONE

d. ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ, ਜੋ ਕਿ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੀ ਯੋਜਨਾ, ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼, ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਸਮਝੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।NONE

ਇਹ ਉਹ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਸੰਪੂਰਣ ਸੂਚੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹੈ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਯ।

"37. ਅਨੁਚਛੇਦ 323-ਏ ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਉੱਤੇ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

“ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧਦੇ ਹੋਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਢੇਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਰੈਵੇਨਿਊ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 136 ਅਧੀਨ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖੇ ਜਾਣ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸੋਧਾਂ ਕਰਨਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।"

ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਚਾਨਣ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਵਧਦੇ ਹੋਏ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੇ ਢੇਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਨੁਚਛੇਦ 323-ਏ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਤੱਥਾਤਮਕ ਸੰਦਰਭ ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੂੰ "ਸ਼ਾਇਦ" ਸ਼ਬਦ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਵਿਵੇਕਸ਼ੀਲਤਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਸੰਕੁਚਿਤ ਕਰੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੇ ਢੇਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਸਦ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਦਾਇਤਵ ਪਾਏ। ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹੀ ਉਦੇਸ਼ ਹੋਰ ਰਸਤਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਚਛੇਦ 323-ਏ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਰਸਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੇ ਢੇਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਕੋਈ ਵੀ ਤਰੀਕਾ ਚੁਣਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦਾ ਸਿਰਜਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਨੁਚਛੇਦ 323-ਏ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੇ ਢੇਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਜਾਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤੀ ਤੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਸੰਸਦ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਨੁਚਛੇਦ 323-ਏ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਅਨੁਚਛੇਦ 323-ਏ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੇ ਢੇਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਵਾਂਛਿਤ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ

ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਕਲਪਿਕ ਕੋਰਸ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਵੀ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨੂੰ ਹੀ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੇ ਢੇਰਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਜਾਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕੋ ਇੱਕ ਉਪਾਯ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ।

39. ਅਨੁਚਛੇਦ 323-ਏ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣ ਵਜੋਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਸਦ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਾਜ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਦਿਆਂ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ: ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫਾਂ 70 ਤੋਂ 75 ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਂਕਿ ਥੋੜ੍ਹਾ ਵੱਖਰਾ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ। ਸੰਸਦ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਅਤੇ ਵਾਂਛਨੀਯਤਾ ਦਾ ਮੂਲਿਆਂਕਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਰ, ਅਨੁਚਛੇਦ 323-ਏ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਅਸਰ ਇਸ ਨੂੰ ਠੀਕ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਮਦਰਾਸ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ (2014) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1 ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਐਸ.ਏ.ਟੀ.ਜ਼ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ 1993 ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨੀ ਪਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਟੇਟ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ "ਸਕਦਾ ਹੈ" ਰਾਜ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਵਾਲ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ਬਦ "ਸਕਦਾ ਹੈ" ਨੂੰ ਸ਼ਬਦ "ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ" ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ 1993, ਰਾਜ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਅਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਇਸਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇ ਹਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਥਾਪਿਤ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਇਹ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਐਕਟ 1993 ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਨਾ ਸਿਰਫ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਕਰਤਵਿਆ ਵੀ ਲਾਦਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਲੇਖ 323-ਏ ਨੂੰ ਅਧਿਨਿਯਮਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਸਦ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ (ਅਰਥਾਤ, ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਆਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ) ਹਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਏ.ਟੀ.ਜ਼ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

41. ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦਿਲੀਪ ਕੇ ਬਸੂ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਤੱਥ ਕਿ ਪੀੜਤਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਰਾਜ ਮਾਨਵ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਰਦਾਰ ਉਪਾਯ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਭਾਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਮਾਨਵ ਅਧਿਕਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਪ੍ਰੋਚ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਅਪ੍ਰਾਪਤ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਸਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਹੈ। ਇੱਥੇ, ਐਸ.ਏ.ਟੀਜ਼ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਸਰਦਾਰ ਉਪਾਯ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਜਾਂ ਸੇਵਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੋਰ ਫੋਰਮ ਹਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਐਸ.ਏ.ਟੀਜ਼ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਸੁਵਿਧਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਜਿੰਨੀ ਕਿ ਉਹ ਹੋਰਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ।

42. ਇਸ ਲਈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 323-ਏ ਵਿੱਚ "ਮੇਂ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ "ਸ਼ੈਲ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਚਰਿੱਤਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 323-ਏ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਸਮਰੱਥਨ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਰਟੀਕਲ 323-ਏ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਇੱਕ ਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

43. ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ

iv. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ

ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(2) ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਨਿਯਮ ਹੈ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ, ਸੋਧਨਾ, ਵਿਵਿਧਤਾ ਲਿਆਉਣਾ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਆਦੇਸ਼, ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਬਾਈ-ਲਾਅਜ਼।— ਜਿੱਥੇ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਟ ਜਾਂ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਸੂਚਨਾਵਾਂ, ਆਦੇਸ਼ਾਂ, ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਬਾਈ-ਲਾਅਜ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੈਂਕਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ (ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ) ਦੇ ਅਧੀਨ, ਕੋਈ ਵੀ ਸੂਚਨਾਵਾਂ, ਆਦੇਸ਼ਾਂ, ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਬਾਈ-ਲਾਅਜ਼ ਨੂੰ ਜੋੜਨ, ਸੋਧਨ, ਵਿਵਿਧਤਾ ਲਿਆਉਣ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।"

44. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦੇ ਜਵਾਬ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋ-ਕਦਮੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

a. ਓ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ 45. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) ਬਨਾਮ ਸੋਸ਼ਲ ਵੈਲਫੇਅਰ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ6 ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਵੇਰਵਾ, ਸੋਧ ਜਾਂ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਕਿ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਕਿਸੇ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। 2 ਅਗਸਤ 2019 ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਨੇ 4 ਜੁਲਾਈ 1986 ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ 4 ਜੁਲਾਈ 1986 ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਇ

46. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬੰਬਈ ਦੇ ਸੂਬੇ ਬਨਾਮ ਖੁਸ਼ਾਲਦਾਸ ਐਸ. ਅਡਵਾਨੀ7 SUPERSCRIPT ਵਿੱਚ ਅਰਧ-ਨਿਆਯਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਖੱਕੇ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ, ਜਿੱਥੇ ਐਸ.ਆਰ. ਦਾਸ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"80.1(i) ਜੇ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ, ਜੋ ਕਿ ਆਮ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਉੱਤੇ ਉੱਠਣ ਵਾਲੇ ਝਗੜੇ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰੇ, ਜਿਸ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰੇ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਲਿਸ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਵਿਰੋਧੀ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਆਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰੇ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਨਿਆਯਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ; ਅਤੇ

"80.2(ii) ਜੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜੋ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਅਸਰ ਪਾਵੇਗੀ, ਤਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਨਿਰਧਾਰਣ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਨਿਆਯਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਵੇਗਾ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਆਇਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇ।

"81. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ

ਕਾਰਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉੱਤੇ ਨਿਆਂਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਦੋ ਅਜਿਹੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਕਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੱਢਦੀ ਜੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਫਿਰ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

47. ਭਾਰਤੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ (ਆਈ) (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ:

"29. ... ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਰੀਖਣ ਜੋ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਰਜ ਅਤੇ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਕਾਂ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਕਾਂ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਬੱਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਸੁਵਿਧਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।"

48. ਬੋਰਡ ਆਫ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਇੰਟਰਮੀਡੀਏਟ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਘਨਸ਼ਿਆਮ ਦਾਸ ਗੁਪਤਾ* ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ:

"8. ... ਹੁਣ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਚੰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ; ਇਹ ਕੇਵਲ ਹਰ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਮਿਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਇੱਕ ਹਾਲਤ ਅਕੇਲੀ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਚੁੱਪ ਹੈ ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਆਂਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰ, ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਢੰਗ, ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਣ ਮਾਪਦੰਡ (ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ) ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਸੰਕੇਤਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ।

49. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ: ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕਿਸਮ, ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਢੰਗ, ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਉਦੇਸ਼ਪੂਰਣ ਮਾਪਦੰਡ (ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ), ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸੰਕੇਤ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਿਆਂਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ; ਅਤੇ

c. ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫੈਸਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਸੁਵਿਧਾ ਦੁਆਰਾ ਤਾਇਨਾਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

50. ਉਪਰੋਕਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਿਸਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਸਾਥੀ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਲਿਸ ਜਾਂ ਦੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰੇਗਾ। ਹੋਰ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਓਏਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਾਗਰਿਕ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਫੋਰਮ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਉਹ ਓਏਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਉਪਾਯਾਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਬਜਾਏ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ।

51. ਓਏਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨਿਆਇਕ ਕਿਰਦਾਰ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਓਏਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ 'ਤੇ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲੇ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਸੱਚਮੁੱਚ, ਐਸਏਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਸੁਵਿਧਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਹਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਐਸਏਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਐਸਏਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਵਹਾਰਕ ਪਹਿਲੂਆਂ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਫਿਰ ਐਸਏਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਮਿਲੇ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(2) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਐਸਏਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬੇਸ਼ੱਕ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਫੈਸਲੇ, ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਵਿਪਰੀਤ, ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਲਟੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

52. ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦਾ ਇੰਡਸਟ੍ਰੀਅਲ ਇੰਫਰਾਸਟ੍ਰਕਚਰ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਾਰਪ. (ਗਵਾਲੀਅਰ) ਐਮ.ਪੀ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸੀ.ਆਈ.ਟੀ.1 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਸੀ

ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਆਦੇਸ਼ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਓਏਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ।

53. ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਅਤੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਫੈਸਲੇ ਲਏ ਗਏ ਹਨ ਕੀ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇੱਕ SAT ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਹਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਯੋਗ।

ਬੀ. ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ- ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕੇਬਲ

54. ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਲਈ ਕੋਈ ਥ੍ਰੈਸ਼ਹੋਲਡ ਬਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ- ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 21 ਦੀ ity, ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਲੋਕਸ ਕਲਾਸਿਕਸ ਰਾਜ ਹੈ ਬਿਹਾਰ ਬਨਾਮ ਡੀ ਐਨ ਗਾਂਗੁਲੀ ਦਾ 20 , ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"9. ... ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੈਟਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਭਾਗ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਦਾ ਹੈ ਉਸਾਰੀ ਅਤੇ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਇਹ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਗੇ- ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ, ਸੰਦਰਭ, ਅਤੇ, ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਨੂੰਨ ਨੇ ਕਿਹਾ. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਇਹ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ, ਇਸਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਕੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮੱਗਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੈਕਸ਼ਨ 21 ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਨਿਯਮ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਹਵਾਲਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਧਾਰਾ 10(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਚਿਤ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰ. ਜੇ ਅਸੀਂ ਸਿੱਟੇ ਤੇ ਆਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਦਰਭ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਉਕਤ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉਕਤ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਨੂੰ, ਇਸ ਲਈ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਐਕਟ ਦੇ ਹੀ।

55. ਕਮਲਾ ਪ੍ਰਸਾਦ ਖੇਤਾਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿੱਚ 21 , ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ:

"10. ... ਜਨਰਲ ਕਲੌਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਇੱਕ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਧਾਰਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।"

56. ਜਨਰਲ ਕਲੌਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਨੂੰ ਤਦ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਸਦਾ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਸਟੈਚਿਊਟ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਸਤੂ, ਸੰਦਰਭ, ਅਤੇ ਅਸਰ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਇਸਦੇ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੋਵੇ। ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਜਨਰਲ ਕਲੌਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸਟੈਚਿਊਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

57. ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਸੰਖੇਪ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

a .ਧਾਰਾ 4 ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬੇਨਤੀ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਨੁਮਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ;

b. ਧਾਰਾ 5 ਐਸ.ਏ.ਟੀਜ਼ ਦੀ ਰਚਨਾ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾਵਾਂ 8 ਅਤੇ 10ਬੀ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ;

c. ਧਾਰਾ 15 ਐਸ.ਏ.ਟੀਜ਼ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ;

d. ਅਧਿਆਇ 4 ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ

e.ਧਾਰਾ 29 ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਅੱਗੇ ਲੰਬਿਤ ਹਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ, ਜੇ ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਣ ਕਾਰਵਾਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

58. ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਜ਼ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਦੇ ਉਨਮੂਲਨ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਅਨੁਰੂਪ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਦਾ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਦਾ ਉਨਮੂਲਨ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਜ਼ ਐਕਟ ਚਿੰਤਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬੇਨਤੀ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਦੇ ਉਨਮੂਲਨ ਨੂੰ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਦੂਜਾ, ਸਟੈਚਿਊਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਜਾਂ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਉਨਮੂਲਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਚਾਹੁੰਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਜੇ ਚਿੰਤਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਮੰਤਵ ਹੈ ਕਿ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾ

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਕਲਪ ਮਾਰਗ ਦੀ ਪਸੰਦ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਉੱਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

59. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਬਕਾਇਆ ਘਟਾਉਣਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇਨਸਾਫ਼ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣਾ ਹੈ। ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਹੀ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੋਰ, ਅਜਿਹੇ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਅਸਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਉਪਾਯ ਨਾ ਮਿਲੇ ਕਿਉਂਕਿ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੇਸ ਉਸ ਫੋਰਮ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਜਿਊਂਦੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੰਬਿਤ ਸਨ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸੰਦਰਭ, ਵੀ, ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰੱਨ ਦੀ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਵਾਰੀ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

60. ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਐੱਚ.ਪੀ. ਦੇ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਗਵਰਨਰ ਬਨਾਮ ਅਵਿਨਾਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅਜੈ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ। ਅਵਿਨਾਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਲੈਂਡ ਏਕਵਿਜ਼ੀਸ਼ਨ ਐਕਟ 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 17(1) ਅਧੀਨ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਵੱਸ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਅਧੀਨ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹੋਰ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਲੈਂਡ ਏਕਵਿਜ਼ੀਸ਼ਨ ਐਕਟ 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 48ਏ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ

ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਵਿਨਾਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਸਵਾਲ ਲਈ ਅਣਪਛਾਤਾ ਹੈ। ਹੋਰ, ਲੈਂਡ ਏਕਵਿਜ਼ੀਸ਼ਨ ਐਕਟ 1894 ਵਿੱਚ ਅਧਿਗ੍ਰਹਣ ਤੋਂ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਦਰਕਿਨਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਲੈਂਡ ਏਕਵਿਜ਼ੀਸ਼ਨ ਐਕਟ 1894 ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਏ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵੱਖਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਸੰਦਰਭ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

61. ਅਜੈ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਜਨਰਲ ਕਲੌਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨਜ਼ ਆਫ ਇਨਕੁਆਰੀ ਐਕਟ 1952 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ, ਸੰਦਰਭ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਸੀ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉੱਠੇ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਇੱਕ ਇਕਲੌਤੇ ਮੈਂਬਰ ਵਾਲੀ ਉੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਵਾਲੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਇਸਨੇ ਇਕਲੌਤੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਉੱਚ ਸ਼ਕਤੀ ਵਾਲੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਗਠਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਅਜੈ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਨਰਲ ਕਲੌਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ।

62. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਜ਼ ਆਫ ਇਨਕੁਆਰੀ ਐਕਟ 1952 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਜਦਕਿ ਧਾਰਾ 7 ਨੇ ਕੇਵਲ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਗਠਿਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਮੌਜੂਦਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਜ਼ ਆਫ ਇਨਕੁਆਰੀ ਐਕਟ 1952 ਨੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਗਠਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਐਕਟ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਸੰਦਰਭ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਨਰਲ ਕਲੌਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹੋਰ, ਕਮਿਸ਼ਨਜ਼ ਆਫ ਇਨਕੁਆਰੀ ਐਕਟ 1952 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉੱਚਿਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅੱਧ ਵਿੱਚ ਮੁੜ-ਗਠਨ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਨੂੰ ਸੰਭਵ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਨਰਲ ਕਲੌਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਖਤਮ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਜ਼ ਐਕਟ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਰਾਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕੇਂਦਰੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਕਲਪਿਕ ਰਸਤੇ ਅਪਣਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ (ਕੁਝ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਾਲੂ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹੋਣਗੇ, ਐਸ.ਏ.ਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ)। ਇਸ ਲਈ, ਅਜੈ ਸਿੰਘ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

63. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਐਸ.ਏ.ਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਉਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਸਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਐਸ.ਏ.ਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਜ਼ ਐਕਟ ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਹ ਤਰਕ ਇਸ ਸਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਲਈ ਅਸਫਲ ਹੈ ਕਿ ਜਨਰਲ ਕਲੌਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਕਟਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ (ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼, ਨਿਯਮ, ਜਾਂ ਬਾਇ-ਲਾ) ਨੂੰ ਜੋੜਨ, ਸੋਧਨ, ਵਿਵਿਧਤਾ ਲਿਆਉਣ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਜਨਰਲ ਕਲੌਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਡੀ ਐਨ ਗੰਗੂਲੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟੈਸਟ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਉੱਲੇਖਿਤ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ।

64. ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਜਨਰਲ ਕਲੌਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਨਿਰਰਥਕ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ, ਆਦੇਸ਼ਾਂ, ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਬਾਈ-ਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ, ਸੋਧਨ, ਵਿਵਿਧ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇਕਰ

ਐਕਟ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ, ਆਦੇਸ਼ਾਂ, ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਬਾਈ-ਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ, ਸੋਧਨ, ਵਿਵਿਧ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਨਰਲ ਕਲੋਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਸਥਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਰਥਕ ਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ।

65. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਉਹ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਨਾ ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 323-ਏ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਐਸ.ਏ.ਟੀ.ਜ਼ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਨੂੰ ਰੋਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਸ.ਏ.ਟੀ.ਜ਼ ਨੂੰ "ਸਿੱਧੇ" ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਜਨਰਲ ਕਲੋਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਇਸ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਦਰਕਿਨਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ "ਅਪ੍ਰਤੱਖ" ਤੌਰ 'ਤੇ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਓ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਜਨਰਲ ਕਲੋਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ।

66. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਸੋਧ) ਬਿੱਲ 2006 ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਐਸ.ਏ.ਟੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਤਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਤੋਂ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਸ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੀ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਆਨ ਪਰਸੋਨਲ, ਪਬਲਿਕ ਗ੍ਰੀਵੈਂਸਜ਼, ਲਾਅ ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ 5 ਦਸੰਬਰ 2006 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ। ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਐਸ.ਏ.ਟੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ।

67. ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਸ.ਏ.ਟੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੇਕਰ ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਸ.ਏ.ਟੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸਾਸ਼ਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਸੋਧ) ਬਿੱਲ 2006 ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸੋਧ ਲਈ ਸਾਰੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।

68. ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮਦਰਾਸ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਟੀ.ਐਨ.ਏ.ਟੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਰੁਖ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਐਸ.ਏ.ਟੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਰੁਖ ਟੀ.ਐਨ.ਏ.ਟੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 4 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"4. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਪਹਿਲਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਇੱਥੇ, ਦਾ ਰੁਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਤਮਿਲਨਾਡੂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਭੇਜਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸੂਚਨਾ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਲਈ ਉਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਸਦ ਅੱਗੇ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਿਰਫ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਨਰਗਠਨ ਐਕਟ, 2000 ਦੀ ਧਾਰਾ 74 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਸੂਚਨਾ ਰਾਹੀਂ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪਰ, ਇਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਪ੍ਰਸਾਸ਼ਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਸੰਸਦੀ ਸੋਧ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਦਮ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਚੁੱਕੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।"

69. ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਰੁਖ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ

ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜ਼ਾਕਿਰ ਅਬਦੁਲ ਮਿਰਾਜਕਰ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ3 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਡਾ. ਡੀ.ਵਾਈ. ਚੰਦਰਚੂੜ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ) ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ: "36. ... ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ (ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ) ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉੱਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਉਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬੰਨ੍ਹ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ ਜਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ।"

ਮਦਰਾਸ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਟੀ.ਐਨ.ਏ.ਟੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪੱਖ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਸਰਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

70. ਇਸ ਮੋੜ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਉਹ ਤਿੰਨ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਨਿਪਟਾਂਗੇ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਖਤਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਓ.ਏ.ਟੀ ਤੋਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉੜੀਸਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ:

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ (ਆਰਟੀਕਲ 323-ਏ ਸਮੇਤ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਥਾਨਾਂਤਰਣ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਸਿਵਾਏ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 228 ਦੇ ਅਧੀਨ;NONE

ਜਦੋਂ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦਾ ਐਕਟ ਸੈਕਸ਼ਨ 29 ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ (ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ) ਤੋਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਸ.ਏ.ਟੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਸਥਾਨਾਂਤਰਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਖਤਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਸ.ਏ.ਟੀਜ਼ ਤੋਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਫੋਰਮ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਥੇ ਉਹ ਸੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਜੇਕਰ ਐਸ.ਏ.ਟੀਜ਼ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨਾ ਹੋਈ ਹੁੰਦੀ; ਅਤੇNONE

ਓ.ਏ.ਟੀ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਦਾ ਅਸਰ ਉੜੀਸਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਹੈ ਪਰ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ NONEਏ.ਆਰ. ਅੰਤੁਲੇ ਬਨਾਮ ਆਰ.ਐਸ. ਨਾਇਕNONE (1988) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 602.NONE

71. ਤਿੰਨ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਓ.ਏ.ਟੀ ਤੋਂ ਉੜੀਸਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸਥਾਨਾਂਤਰਣ ਉਸ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਜੋਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਓ.ਏ.ਟੀ ਦੇ ਖਤਮ ਹੋਣ ਨਾਲ ਉੜੀਸਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸਿਰਜਿਆ ਜਾਂ ਵਧਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਰਤਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਉਸੇ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਏ.ਆਰ. ਅੰਤੁਲੇ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

72. ਓ.ਏ.ਟੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਨਤੀਜਾ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਮੂਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 323-ਏ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਰੋਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੋਰ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਾ ਹੋਣਾ ਜੋ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ। ਉੱਪਰ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਜਨਰਲ ਕਲੋਜ਼ਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 21 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।

v. 2 ਅਗਸਤ 2019 ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ

2 ਅਗਸਤ 2019 ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਅਣਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਜਾਂ ਬਾਹਰਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ

73. ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ 2 ਅਗਸਤ 2019 ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਐਲ. ਚੰਦਰ ਕੁਮਾਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ

ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਗਲਤ ਸਮਝ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਨਮਾਨੀ, ਅਤਾਰਕਿਕ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

74. ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਮਨਮਾਨੀਪਨ 'ਤੇ ਵਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਮਨਮਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਮੌਲਿਕ ਗਾਰੰਟੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ, ਈ.ਪੀ. ਰੋਇਆਪਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਮੌਲਿਕ ਪੋਸਟੁਲੇਟ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

"... ਸਮਾਨਤਾ ਮਨਮਾਨੀਪਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਮਨਮਾਨੀਪਨ ਸੱਤ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹਨ; ਇੱਕ ਗਣਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜਾ, ਇੱਕ ਸਰਬਸੱਤ ਰਾਜਾ ਦੀ ਮਨਮਰਜੀ ਅਤੇ ਖੁਮਾਰੀ ਨਾਲ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਕਾਰਵਾਈ ਮਨਮਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਣਕਹੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤਰਕ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਅਸਮਾਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ... ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਅਤੇ 16 ਰਾਜ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮਨਮਾਨੀਪਨ 'ਤੇ ਵਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪੂਰਣ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਇਲਾਜ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਮੰਗਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰਾਜ ਕਾਰਵਾਈ ਵੈਧ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਵੇ ਜੋ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਸਥਿਤੀ ਵਾਲੇ ਸਾਰਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਹਰਲੇ ਜਾਂ ਅਣਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਗਵਾਈ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਇਨਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਜਾਂਚਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਬਾਹਰਲੇ ਜਾਂ ਅਣਪ੍ਰਾਸੰਗਿਕ ਵਿਚਾਰ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਹਨ।

75. 'ਮਨਮਾਨੀ' ਸ਼ਬਦ ਅਕਸਰ 'ਅਤਾਰਕਿਕ' ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਸਮਾਨਾਰਥੀ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਂਚਣ ਦਾ ਟੈਸਟ ਕਿ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਤਰਕਸੰਗਤ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ...

ਕੋਰਟ ਆਫ ਅਪੀਲ ਵੱਲੋਂ ਐਸੋਸੀਏਟਡ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਪਿਕਚਰ ਹਾਊਸਿਜ਼, ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਵੈਡਨੈਸਬਰੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ:

“ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਤਰਕਸੰਗਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ? . . . ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਵੇਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹੋ, ਖੁਦ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਬੱਧ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਅਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ। ਜੇ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਉਹ “ਤਰਕਸੰਗਤ” ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਸੇਬਾਜ਼ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਝਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ।”

ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵੈਡਨੈਸਬਰੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟੈਸਟ ਦੇ ਅੰਵਲ 'ਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੀ.ਬੀ. ਮਹਾਜਨ ਬਨਾਮ ਜਲਗਾਓਂ ਮਿਊਨਿਸਿਪਲ ਕੌਂਸਲ, ਟਾਟਾ ਸੈਲੂਲਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ, ਪੰਜਾਬ ਕਮਿਊਨਿਕੇਸ਼ਨਜ਼ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਬਨਾਮ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਟ੍ਰੈਡਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।”

76. ਓਡੀਸ਼ਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ 'ਓਡੀਸ਼ਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਉਨਮੂਲਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨਾਲ ਤਰਕ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਇੱਕ ਨੋਟ' ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਨੋਟ ਓਡੀਸ਼ਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜਨਰਲ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਮਿਤੀ 16 ਸਤੰਬਰ 2015 ਹੈ। ਨੋਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

“1. ਪਿਛੋਕੜ

ਓਡੀਸ਼ਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ (ਓਏਟੀ) ਨੂੰ 14 ਜੁਲਾਈ, 1986 ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 1985 ਅਧੀਨ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਓਡੀਸ਼ਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਰਗਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰੁਖ ਕੀਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਦੁਖੀ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ … 2. ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਫੈਸਲਾ (18 ਮਾਰਚ, 1997)

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਐਲ. ਚੰਦਰ ਕੁਮਾਰ (1997) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ, ਐਕਟ ਦੀ ਉਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪੀੜਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਨੂੰ ਅਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ... ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ...

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਸਰ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇਸ ਐਤਿਹਾਸਿਕ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਜੋ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇਨਸਾਫ਼ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਨਾਕਾਮ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਅਸਤਿਤਵ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਨੋਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ 16 ਸਤੰਬਰ 2015 ਦੇ ਪੱਤਰ ਨਾਲ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੱਤਰ ਦਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਪ੍ਰਸਾਸ਼ਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ 14.07.1986 ਤੋਂ ਓਡੀਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਓਡੀਸ਼ਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ 1997 ਵਿੱਚ ਐਲ. ਚੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਪੀੜਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਣਯੋਗ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜਾਣ।

ਓਡੀਸ਼ਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਓਡੀਸ਼ਾ ਪ੍ਰਸਾਸ਼ਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਤਰਕ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਇੱਕ ਨੋਟ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਲਗਨ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਹਾਡੀ ਤੁਰੰਤ ਸੰਦਰਭ ਲਈ ਹੋਵੇ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

77. ਓਏਟੀ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਓਰੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਵਿਕਲਪਿਕ ਮੰਚ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਓਏਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਰਚਨਾ ਦਾ ਖਾਕਾ ਖਿੱਚਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਓਏਟੀ ਤੋਂ ਅਪੀਲਾਂ ਸਿੱਧੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਇੰਸਟੈਂਸ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਵੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਮੰਚ ਵਜੋਂ ਵੀ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ,

ਪ੍ਰਸਾਸ਼ਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਸੰਰਚਨਾ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇਗੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਦੋ ਪੱਧਰਾਂ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਤਮ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਐਲ. ਚੰਦਰ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਾਸ਼ਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਪੱਧਰਾਂ ਦਾ ਸਿਰਜਣਾ ਹੋਈ – ਪਹਿਲਾਂ, ਓਏਟੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ। ਨਤੀਜਤਨ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ "ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰਾ" ਹੁਣ ਵਾਧੂ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੰਭਵ ਨਹੀ

78. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਲ. ਚੰਦਰ ਕੁਮਾਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਗਲਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜੀ ਦੇ ਪੱਧਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਉਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਬਜਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਪਹਿਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਓਏਟੀ ਅੱਗੇ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 226 ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪਸੰਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 136 ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ, ਉਹ ਸਿੱਧੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਨਗੇ। ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਸੁਣੇਗਾ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕੋਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਅੱਗੇ ਰਿਟ ਅਪੀਲ ਦਾ ਉਪਾਯ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਹੋਰ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੱਧਰ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸ ਫੋਰਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਵੀ ਤਰਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਖੁਦ ਵੀ ਵਿਚਾਰਾਧੀਨ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲ ਬੋਝਿਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਬੋਝ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਲਿਆਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

79. ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਐਲ. ਚੰਦਰ ਕੁਮਾਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਜਾਂ ਕਿ ਓਏਟੀ ਦੀ ਖਤਮੀ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜੀ ਦੇ ਪੱਧਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਬਲਕਿ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਓਏਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨਾਲ ਜੋ ਉਦੇਸ਼ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਉਸ 'ਤੇ ਐਲ. ਚੰਦਰ ਕੁਮਾਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ: ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਕਾਰਨ ਜੋ ਸੰਭਵਤ: ਜਾਂ ਸਿਦਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਓਏਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਉਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕੇਵਲ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਓਏਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਸਲ ਕਾਰਨ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਵਿੱਚ ਲੈਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਨੇ ਐਲ. ਚੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਗਲਤ ਬਿਆਨੀ ਕੀਤੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਓਏਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਇਨਸਾਫ ਹਾਸਲ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਕਾਰਕ (ਇਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ) ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜੀ ਦੇ ਇੱਕ ਪੱਧਰ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਸੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਓਏਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜੀ ਦੇ ਇੱਕ ਪੱਧਰ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਰਾਹੀਂ ਇਨਸਾਫ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਗ੍ਰੀਵੈਂਸਾਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

80. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਓੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਬਾਰੇ, ਜੇਕਰ ਓਏਟੀ ਅੱਗੇ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਪੈਰਾਮੀਟਰਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਨਿਆਂ ਵਿਤਰਣ ਸਿਸਟਮਾਂ ਨੂੰ ਢਾਂਚਾਗਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਮੇਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਅਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਵੇ।

81. ਐਲ. ਚੰਦਰ ਕੁਮਾਰ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਓਏਟੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ। 16 ਸਤੰਬਰ 2015 ਨੂੰ ਦਿਤੇ ਨੋਟ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੇ:

“ਸਰਕਾਰ ਓਏਟੀ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਦਾ ਖਰਚਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਟੇਬਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਹੈ:

ਟੇਬਲ 1: ਓਏਟੀ ਲਈ ਯੋਜਨਾ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਯੋਜਨਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ (ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਲੱਖ)

ਖਰਚੇ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ 2014-15 2015-16

ਯੋਜਨਾ 205.59 200

ਗੈਰ-ਯੋਜਨਾ 61.6.24 697.69

ਕੁੱਲ 821.83 897.69

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਟੇਬਲ ਜਨਵਰੀ 2014 ਤੋਂ ਦਸੰਬਰ 2014 ਤੱਕ ਓਏਟੀ ਵਿੱਚ ਓਏ ਅਤੇ ਐਮਪੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ: ਓੜੀਸਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ (ਡਾ. ਧਨੰਜ□ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ)

ਟੇਬਲ 2 ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 2014 ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ 47,619 ਕੇਸ ਲੰਬਿਤ ਸਨ। ਕੈਲੰਡਰ ਵਰ੍ਹੇ 2014 ਦੌਰਾਨ, 7,417 ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਦਕਿ 13,823 ਨਵੇਂ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਵਰ੍ਹੇ 2014 ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ, ਲੰਬਿਤ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧ ਕੇ 54,334 ਹੋ ਗਈ... ਇੱਕ ਸੰਸਥਾਗਤ ਤੰਤਰ ਵਜੋਂ ਇਹ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਸਲੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ..."

(ਮੂਲ ਵਿੱਚ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਸ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲਿਟੀਗੇਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਪੜਾਅ ਨਾਲ ਚਿੰਤਾ ਸੀ ਪਰ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਆਏ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਓਏਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਵੀ ਚਿੰਤਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਮੇਲ ਕਾਰਨ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

82. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ: ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਰਿਪੋਰਟਸ

ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਸਮੇਂ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ। ਇਸ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰਿਆ ਕਿ ਕੀ ਓਏਟੀ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਲੀ. ਚੰਦਰਾ ਕੁਮਾਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਇਸ ਨੇ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਹੋਏ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਦਰ ਨੂੰ ਤੋਲਣ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ। ਇਹ ਕਾਰਨ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਅਸੰਬੰਧਿਤ ਨਹੀਂ ਸਨ ਕਿ ਕੀ ਇੱਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ;

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨਾਲ ਸਲਾਹ ਕਰਨਾ (ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਮਿਲਣ ਤੇ) ਅਸੰਬੰਧਿਤ ਜਾਂ ਬਾਹਰਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਓਏਟੀ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੇਸ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੀ ਰਾਏ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸੀ;

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਅਸੰਬੰਧਿਤ ਜਾਂ ਬਾਹਰਲੇ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ; ਅਤੇ

ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਜੀਬ ਜਾਂ ਬੇਤੁਕਾ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਝਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਾ ਲੈਂਦਾ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸਲੇਸ਼ਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਅਜੀਬ ਜਾਂ ਬੇਤੁਕਾ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

83. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਐਮਪੀਏਟੀ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਪਾਇਆ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਐਮਪੀਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਮਨਮਾਨਾ, ਬੇਤੁਕਾ ਅਤੇ

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ:

"57.... ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ 1988 ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜ ਲਈ ਰਾਜ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਅਚ੍ਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਸੀ, 1985 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ "ਅੰਤਿਮ" ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 136 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ... ਜੇਕਰ, ਲੀ. ਚੰਦਰਾ ਕੁਮਾਰ [(1997) 3 ਐਸਸੀਸੀ 261 : 1997 ਐਸਸੀਸੀ (ਐਲ&ਐਸ) 577 : ਏਆਰ 1997 ਐਸਸੀ 1125] ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਜ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ "ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੜਾਅ" ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੱਕ ਪੀੜਤ ਪਾਰਟੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਨੁਚਛੇਦ 226/227 ਅਧੀਨ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਮਨਮਾਨਾ, ਤਰਕਹੀਣ ਜਾਂ ਬੇਤੁਕਾ ਹੈ। ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚਾਲੇ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਲੀ. ਚੰਦਰਾ ਕੁਮਾਰ [(1997) 3 ਐਸਸੀਸੀ 261 : 1997 ਐਸਸੀਸੀ (ਐਲ&ਐਸ) 577 : ਏਆਰ 1997 ਐਸਸੀ 1125] ਨੂੰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਵਿਚਾਰ, ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸੰਬੰਧਿਤ, ਜਰਮਨ ਅਤੇ ਵੈਧ ਸੀ।"

ਐਮ.ਪੀ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸਮਾਨ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਓ.ਏ.ਟੀ. ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਮਨਮਾਨਾ ਜਾਂ ਅਨੁਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

84. ਵੈਡਨੈਸਬਰੀ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟੈਸਟ ਦੀ ਸਾਡੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਕਾਰਜਪਾਲਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮਾਪਦੰਡ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਅਧੀਨ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਓਮ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ2SUPERSCRIPT ਅਤੇ ਤੇਰੀ ਓਟ ਐਸਟੇਟਸ (ਪੀ) ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਯੂ.ਟੀ., ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ3SUPERSCRIPT ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਕਾਰਜਪਾਲਕ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਅਨੁਪਾਤਿਕਤਾ ਟੈਸਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਨੁਪਾਤਿਕਤਾ ਟੈਸਟ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਜਪਾਲਕ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

b. ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ

85. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਅਤੇ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਅੱਗੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

86. ਓ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ, ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਜਾਂ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ (ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ) ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੀਤੀ ਦੀ ਕਿਸਮ ਹੈ। ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਨਤਾ, ਮਾਹਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਿੱਤਧਾਰਕਾਂ ਨਾਲ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਾਂਛਨੀਯ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਨੂੰ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਵੇਗੀ। ਪਰੰਤੂ, ਨੀਤੀ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਮੇਂ ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਗਹਿਰਾ ਅਵਿਆਵਹਾਰਿਕ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।

87. ਬਾਲਕੋ ਕਰਮਚਾਰੀ ਯੂਨੀਅਨ (ਰਜਿ.) ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ[4]SUPERSCRIPT ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਭਾਰਤ

ਐਲੂਮੀਨੀਅਮ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਦੇ 51% ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਹਸਤਾਂਤਰਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ (ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦਾ ਯੂਨੀਅਨ) ਨੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੌਰਾਨ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਇਹ ਦੇਖਦਿਆਂ ਕਿ:

"57. ... ਚੰਗੀ ਸਰਕਾਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੇ ਨੀਤੀ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਵਾਂਛਨੀਯ ਹੈ ਕਿ ਵਿਆਪਕ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਜੋ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨਾ, ਪਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਨੀਤੀ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ। ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ, ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਨੀਤੀ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਨੀਤੀ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਔਪਚਾਰਿਕ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇਣਾ ਅਸੰਭਵ ਅਤੇ ਅਵਿਵਹਾਰਿਕ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇਣ ਦਾ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਫੈਸਲਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਕੋਈ ਵੀ ਗਲਤ ਆਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਕਾਰਣ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਨੀਤੀ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਵਿਵਹਾਰਿਕ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਨੀਤੀ ਨਿਰਧਾਰਣ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ... ਜੇ ਫੈਸਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋਰ ਤੌਰ ਤੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਾਂਗ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ, ਪਰ ਪ੍ਰੀ-ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਵਾਈ ਨਾ ਦੇਣਾ ਫੈਸਲਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਾਲਕੋ ਕਰਮਚਾਰੀ ਯੂਨੀਅਨ (ਰਜਿ.)[4]SUPERSCRIPT ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਨੀਤੀ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਿਦਾਂਤ

(2002) 2 SCC 333 ਉੜੀਸਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ [ਡਾ. ਧਨੰਜ ਵਾਈ ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ]

ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਹੋਰ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਨੀਤੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਨੀਤੀ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਅਵਿਆਵਹਾਰਿਕ ਹੈ।

88. ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਜਾਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਾ ਹੋਣਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨੀਤੀ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨੀਤੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਜਨਤਾ ਦੇ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ (ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕੁਝ ਭਾਗ) ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣਾ ਤਬ ਟਿਕਾਊ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ।

89. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ।

vi. ਓਏਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਫੰਕਟਸ ਓਫਿਸੀਓ ਨਹੀਂ ਬਣੀ

90. ਪੀ ਰਾਮਨਾਥ ਅਯਿਰ ਦੀ ਦ ਲਾਅ ਲੈਕਸੀਕਨ (1997 ਐਡੀਸ਼ਨ) ਫੰਕਟਸ ਓਫਿਸੀਓ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ:

“ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜੋ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਜੋ ਹੁਣ ਕੋਈ ਵੀ ਗੁਣ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ... ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਦਫਤਰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ; ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਜਿਸ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਕੰਮ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਧਿਕਾਰ ਖਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ”

91. ਬਲੈਕ ਦੀ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ (5ਵੀਂ ਐਡੀਸ਼ਨ) ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ:

“ਫੰਕਸ਼ਨ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ, ਦਫਤਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ, ਜਾਂ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹੋਰ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ... ਇੱਕ ਸਾਧਨ, ਸ਼ਕਤੀ, ਏਜੰਸੀ, ਆਦਿ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿਰਜਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹੋਰ ਕੋਈ ਗੁਣ ਜਾਂ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।”

92. ਫੰਕਟਸ ਓਫਿਸੀਓ ਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਅੰਤਿਮਤਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਜੱਜ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਨਾ ਅਤੇ ਸੋਧਣਾ, ਸਹੀ ਕਰਨਾ, ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਉਲਟਣਾ (ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ) ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਨਿਆਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਬਦਲਾਵ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

"93. ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਫੌਜਦਾਰੀ ਤਰੀਕ-ਕਾਰ 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 362 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਦਲਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ:

"362. ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਬਦਲਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।—ਇਸ ਕੋਡ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਥਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਦਾਲਤ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਅੰਤਿਮ ਆਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਦਸਤਖਤ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਸੇ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਸਮੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਸਿਵਾਏ ਇੱਕ ਲਿਪਿਕ ਜਾਂ ਅੰਕਗਣਿਤੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਨ ਦੇ।"

ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਬਨਾਮ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਾਨਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 362 ਫੰਕਟਸ ਓਫਿਸੀਓ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ:

"10. ... ਧਾਰਾ ਇੱਕ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਆਫ ਲਾਅ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਮਾਮਲਾ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਫੰਕਟਸ ਓਫਿਸੀਓ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਰਾਹਤ ਲਈ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਅਰਦਾਸ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅਣਇੱਛੁਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਬ ਤੱਕ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇੱਕ ਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਦਾਲਤ ਫੰਕਟਸ ਓਫਿਸੀਓ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਪਲ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਲਿਪਿਕ ਜਾਂ ਅੰਕਗਣਿਤੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੀ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

94. ਫੰਕਟਸ ਓਫਿਸੀਓ ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਬਿੰਦੂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਸ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, ਨਿਰਣਾਇਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤਹੀਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁੜ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਰਣਾਇਕ ਅਧਿਕਾਰ ਅਗਾਊ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅੰਤ ਨਾਲ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਆਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਲਈ ਜਾਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਹਨ। ਬਦਲ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅੰਤਮਤਾ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੀਤੀ ਜਾਂ ਸੁਵਿਧਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹਨ।

95. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁੜ ਆ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦਾ ਤਰਕ ਕਿ ਓਏਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਫੰਕਟਸ ਓਫਿਸੀਓ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਓਏਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ

ਫੈਸਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਸੀ ਅਤੇ ਨੀਤੀ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਜੇ ਫੰਕਟਸ ਓਫਿਸੀਓ ਦਾ ਸਿਦਾਂਤ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦੇ ਖੇਤਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਇਸਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਅਪੰਗ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਰਾਜ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਨੀਤੀ ਜਾਂ ਨੀਤੀ-ਆਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਉਲਟਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਕਾਰਜਪ੍ਰਣਾਲੀ ਠੱਪ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਾਰੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਤਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਬਦਲਾਅ ਕਰਨਾ ਲਗਭਗ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

69. ਇਹ ਨਾ ਕੇਵਲ ਵੱਡੀਆਂ ਨੀਤੀ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਵੇਗਾ ਬਲਕਿ ਛੋਟੀਆਂ 'ਤੇ ਵੀ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਬੱਸ ਰੂਟ ਦਾ, ਇਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੋਧ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੋ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬੱਸ ਰੂਟ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਹੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਾਧੂ ਸਟਾਪ ਲਈ ਮੰਗ ਹੋਵੇ। ਸਬਸਿਡੀਆਂ, ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਗਵਰਨੈਂਸ, ਹਾਊਸਿੰਗ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਭਲਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵੱਡੇ ਨੀਤੀ ਫੈਸਲੇ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਫੰਕਟਸ ਓਫਿਸੀਓ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜਮੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਇਹ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਨੀਂਹ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਪਣੀ ਫਿਤਰਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਨੀਤੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਦਲਾਵ ਲਈ ਹਨ। ਫੰਕਟਸ ਓਫਿਸੀਓ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਨੀਤੀ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

97. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਇੱਕ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਐਸ.ਏ.ਟੀ. ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਹੋਰ ਗੁਣ ਜਾਂ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਰਾਜ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਨੀਤੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੰਕਟਸ ਓਫਿਸੀਓ ਨਹੀਂ ਬਣੀ।

vi. 2 ਅਗਸਤ 2019 ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੈਧ ਹੈ

98. ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੇ 2 ਅਗਸਤ 2019 ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਨੁਚਿੱਤ 77 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

99. ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 77 ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ:

"ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ।—

(1) ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(2) ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ (3) ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਸੁਖਾਲੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਮੰਤਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਏਗਾ"

99. ਲੇਖ 166 ਲੇਖ 77 ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ—

(1) ਕਿਸੇ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਗਵਰਨਰ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(2) ਗਵਰਨਰ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ ਨੂੰ ਗਵਰਨਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਾਧਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਗਵਰਨਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(3) ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਸੁਖਾਲੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਵੰਡਾਂ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਇਸ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਵਿਵੇਕ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ

ਲੇਖ 166 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਲੇਖ 77 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਤੀਜਤਨ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਲੇਖ 166 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਫੈਸਲੇ ਲੇਖ 77 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰੇਰਣਾਤਮਕ ਮੁੱਲ ਦੇ ਹੋਣਗੇ।

100. ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਕੈਬਿਨ ਕਰੂ ਐਸੋ. ਬਨਾਮ ਯਸ਼ਵਨੀ ਮਰਚੈਂਟa$_{SUPERSCRIPT}$ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਗਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕਸਰਤ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣ ਦੇ ਬਜਾਏ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਇਹ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ:

"72. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਲੇਖ 77 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਮੁਨਾਸਿਬ ਹੈ। ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 34 ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕਸਰਤ, ਭਾਵੇਂ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣ ਦੇ ਬਜਾਏ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਲੇਖ 77 ਦੀ ਧਾਰਾ (2) ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਔਪਚਾਰਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਔਪਚਾਰਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣ ਦੇ ਬਜਾਏ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਲੇਖ 77 ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ ਕਿ ਇਸ ਕਾਰਣ ਇਹ ਖਾਲੀ ਜਾਂ ਅਵੈਧ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ... ਮੇਜਰ ਈ.ਜੀ. ਬਰਸੇ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਬੰਬੇ (1962) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 195 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ:

"... ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ: ਅਨੁਚਛੇਦ 166(1) ਸਿਰਫ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਚਛੇਦ 166(1) ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਸਖਤ ਅਨੁਪਾਲਨ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰੀ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਅਨੁਚਛੇਦ ਦੇ ਨਿਯਮ (2) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਕ ਅਟੁੱਟ ਧਾਰਣਾ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਾਧਨ ਰਾਜਪਾਲ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂ ਕ੍ਰਿਆਨਵਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਯਮ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਨਾਫਰਮਾਨੀ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੀ, ਪਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜੇਹੀ ਅਟੁੱਟ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਖਿੱਚਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਨੁਚਛੇਦ 77 ਜੋ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਅਨੁਚਛੇਦ 166 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਲਈ ਉਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।"

(ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

101. ਅਨੁਚਛੇਦ 166 ਅਤੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 77 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਸਮਾਨ ਸਿਧਾਂਤ ਹਨ। ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਜੋ ਅਨੁਚਛੇਦ 77 ਦੇ ਉਪਬੰਧ (1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਕਾਰਨ ਅਵੈਧ, ਅਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਲਕਿ, ਇਹ ਅਟੁੱਟ ਧਾਰਣਾ ਕਿ ਸੂਚਨਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ), ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੁਣ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੂਚਨਾ ਵੈਧ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੈ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

102. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 2 ਅਗਸਤ 2019 ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨਾਲ ਸੂਚਨਾ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਅਨੁਚਛੇਦ 77 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਸਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ 2 ਅਗਸਤ 2019 ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਅਟੁੱਟ ਧਾਰਣਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦਾ ਤਰਕ ਕਿ 2 ਅਗਸਤ 2019 ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਅਵੈਧ ਅਤੇ ਅਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਹੈ, ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ।

103. ਇੱਥੇ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ 4 ਜੁਲਾਈ 1986 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ (ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਓਏਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ) ਵੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਉਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂਕਿ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਤਰਕਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ 4 ਜੁਲਾਈ 1986 ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਵੈਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰਕ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਕਿ 2 ਅਗਸਤ 2019 ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਵੈਧ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਹੈ।

104. ਅਸੀਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ ਕਿ 4 ਜੁਲਾਈ 1986 ਅਤੇ 2 ਅਗਸਤ 2019 ਦੀਆਂ ਦੋਨੋਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ (ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਿਆਂ) ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦਿੰਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਓਏਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਦੋਨੋਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਇਕ ਅਭਿਆਸ ਸੀ।

105. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੱਤਾਤਰੇਯ ਮੋਰੇਸ਼ਵਰ ਪੰਗਾਰਕਰ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਬੰਬਈ[7]$_{\text{SUPERSCRIPT}}$ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 24 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਾਕ ਉੱਤੇ:

"24. ...ਜਦੋਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਫੈਸਲਾ ਇਕ ਬਾਹਰੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਚਿਤ ਜਾਂ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 166(1) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਰਾਜਪਾਲ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ।"

106. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 24 ਵਿੱਚ ਅਗਲੇ ਵਾਕ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਤਰਕ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਚਛੇਦ 166 ਇਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਹੈ:

"24. ... ਫਿਰ ਸੀਖਿਆ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਅਨੁਚਛੇਦ 166 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਚੂਕ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਲੇਖ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਸਮਕਕਸ਼, ਕੇਵਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹਨ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ... ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸੀਖਿਆ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਦਾ ਇਹ ਤਰਕ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

25. ਇਹ ਅਚਰਜ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਜੋ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਫਰਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਨਿਜੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣਗੇ ਹਨ ਉਹ ਅਨਿਵਾਰਯ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕਿਸੇ ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਨੱਕਾਰਨਾ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਕਰਨਾ ਗੰਭੀਰ ਸਾਮਾਨਿਕ ਅਸੁਵਿਧਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਅਨਿਆਇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕੰਟਰੋਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਫਰਜ਼ ਨਾਲ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਚਾਵਾ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਥਾ

ਬਣਾਈ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੀ।

107. ਲੇਖ 77 ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਉਪਬੰਧ ਹੈ। ਲੇਖ 77(1) ਉਸ ਫਾਰਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਲੇਖ 77 ਦੇ ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ "ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਪ੍ਰਗਟ" ਵਾਕਾਂਸ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਜਨਤਾ ਜਾਂ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਨੱਕਾਰਨਾ ਅਤੇ ਖਾਲੀ ਕਰਨਾ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੀੜਤ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦਾ ਦੱਤਾਤਰੇਯ ਮੋਰੇਸ਼ਵਰ ਪੰਗਾਰਕਰ (ਸੁਪਰਾ) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਗਲਤ ਹੈ।

108. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਵੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਵੈਸ਼1$_{SUPERSCRIPT}$, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ:

23. “... ਜਦ ਤੱਕ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਂ ਗਵਰਨਰ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।”

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦੱਤਾਤਰੇਯ ਮੋਰੇਸ਼ਵਰ ਪੰਗਾਰਕਰ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਵੈਸ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦੋ-ਜੱਜ ਬੈਂਚ 'ਤੇ ਬੰਧਨਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੱਤਾਤਰੇਯ ਮੋਰੇਸ਼ਵਰ ਪੰਗਾਰਕਰ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਲੇਖ 166 ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹਨ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਲੇਖ 77 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਵੈਸ਼ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

109. ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਗਲਫ ਗੋਆਂਸ ਹੋਟਲ ਕੋ. ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ2$_{SUPERSCRIPT}$ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰੰਤੂ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਚਛੇਦ 77(1) ਨਾਲ ਅਨੁਪਾਲਨਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਨੁਚਛੇਦ 77(2) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ:

"19. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਚਛੇਦ 77 ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਨੁਚਛੇਦ 77 ਦੀ ਧਾਰਾ (1) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖਕ ਐਚ.ਐਮ. ਸੀਰਵਾਈ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ, 4ਥ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਵੋਲ. 2, 1999 ਵਿੱਚ ਅਨੁਚਛੇਦ 77 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (1) ਜਾਂ (2) ਅਨੁਸਾਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਜਿਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਭਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਦਿਖਾਏ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਵਰਤਮਾਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਭਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਉਤਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਕੈਬਿਨ ਕਰੂ ਐਸੋ. ਬਨਾਮ ਯਸ਼ਸਵਿਨੀ ਮਰਚੈਂਟ [(2003) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 277, ਪੰਨਾ 311, ਪੈਰਾ 22 : 2003 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. (ਐਲ&ਐਸ) 840], ਕੁਝ ਵੱਖਰਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ) ਏਅਰ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਜ਼ ਐਕਟ, 1953 ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਵਰਤਮਾਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਚੁਣੌਤੀਯੋਗ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।"

ਵਰਤਮਾਨ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, 2 ਅਗਸਤ 2019 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੀ ਸੂਚਨਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

110. ਇਸ ਖੰਡ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਜ੍ਹਾਵਾਂ ਕਾਰਨ, 2 ਅਗਸਤ 2019 ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੈਧ ਹੈ।

ਓਏਟੀ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ

111. ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਓਏਟੀ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਘੱਟ ਸੁਲਭ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਨੀਤਾ ਕੁਸ਼ਵਾਹਾ ਬਨਾਮ ਪੁਸ਼ਪ ਸੁਦਾਨ3$_{SUPERSCRIPT}$ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਅੰਗਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:

> “33. ਚਾਰ ਮੁੱਖ ਪਹਿਲੂ ਜੋ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਸਾਰ ਨੂੰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ:
> (i) ਰਾਜ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਸਰਦਾਰ ਅਦਾਲਤੀ ਤੰਤਰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;
> (ii) ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੰਤਰ ਦੂਰੀ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੁਲਭ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;
> (iii) ਅਦਾਲਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੇਜ਼ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ
> (iv) ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਦੀ ਅਦਾਲਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਵਾਜਬੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।”

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਓਏਟੀ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਚੌਥੇ ਪਹਿਲੂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ। ਉਹ ਤਰਕ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਓਏਟੀ ਦੇ ਦੋ ਨਿਯਮਿਤ ਬੈਂਚ ਅਤੇ ਦੋ ਸਰਕਿਟ ਬੈਂਚ ਹਨ ਪਰ ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਕਟਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੀਟ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤੀ ਤੰਤਰ ਦੂਰੀ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਸੁਲਭ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦੂਰੀ ਕਾਰਨ ਅਦਾਲਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵੀ ਘੱਟ ਵਾਜਬੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਤੋਂ ਕਟਕ ਤੱਕ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਲਾਗਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

112. ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਅਣਖੁੱਲ੍ਹਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਪਿੰਡ, ਕਸਬਾ, ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਫੋਰਮ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਨਾਕਾਰਾਤਮਕ ਤੱਥ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਫੋਰਮਾਂ ਕੁਝ ਕਸਬਿਆਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫੋਰਮ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕੁਝ ਦੂਰੀ ਤੈਅ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

113. ਅਨੀਤਾ ਕੁਸ਼ਵਾਹਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦਿਆਂ, ਨਿਰਣਾਯਕ ਤੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰੀ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਵਾਜਬ ਪਹੁੰਚ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉੜੀਸਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉੜੀਸਾ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਤੋਂ ਕਟਕ ਤੱਕ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਸਮਾਂ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਤਕਨੀਕ ਦਾ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੱਚਮੁੱਚ, ਹੋਰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿੰਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਅਤੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਮੁਫਤ ਪਹੁੰਚ ਮਿਲੇਗੀ। ਉੜੀਸਾ ਦੇ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿੱਤੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ, ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਾਯੋਜਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵੀ ਵਿੱਤੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਪਯੋਗੀ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਨੀਤਾ ਕੁਸ਼ਵਾਹਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ:

> "40. ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਵਹਾਅਬਲਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰਾਜ-ਪ੍ਰਾਯੋਜਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਐਕਟ, 1987 ਅਧੀਨ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜ ਦੇ ਗਰੀਬ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਸਹਾਰਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ

ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੀ ਹੈ।"

114. ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਉੜੀਸਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਬੈਂਚਾਂ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਰਾਜ ਦੇ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਕਸਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਚੁਅਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਗੀਆਂ। ਇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਉਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੜੀਸਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀਆਂ ਵਰਚੁਅਲ ਬੈਂਚਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਦੀਆਂ ਬੈਂਚਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਰਾਜ ਭਰ ਦੇ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ ਹਨ।

115. ਇਸ ਲਈ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਉੜੀਸਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰੁਖ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਓ.ਏ.ਟੀ. ਦੇ ਖ਼ਤਮੇ ਨਾਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਇਲਾਜ ਜਾਂ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਫੋਰਮ ਦੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਉਦਾਹਰਣ iv. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕਿਆ

116. ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਖਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿ ਕੇ ਅਤੇ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਦੇ ਖ਼ਤਮੇ ਲਈ ਹਾਲਾਤ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ।

117. ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 85 ਵਿੱਚ, ਉੜੀਸਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜਨਰਲ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ 16 ਸਤੰਬਰ 2015 ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਨੋਟ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਨਿਕਾਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੋਟ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਹੈ। ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ 85 ਵਿੱਚ ਨਿਕਾਲੇ ਗਏ ਅੰਸ਼ ਵਿੱਚ 2014 ਦੇ ਸਾਲ ਲਈ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਅੱਗੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ, ਨਿਪਟਾਰਾ, ਅਤੇ ਲੰਬਿਤਤਾ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੋਟ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ, ਓ.ਏ.ਟੀ. ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਦੇ ਆਮ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ (ਭਾਵ, ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਦਰ) ਨੂੰ ਅਸੰਤੋਸ਼ਜਨਕ ਪਾਇਆ। ਓ.ਏ.ਟੀ. ਦੀ ਇਸ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੇ ਰਾਜ

118. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"48. ... ਜਦੋਂ ਓਡੀਸ਼ਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਨਤਕ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਪਦਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਨੇ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਬਾਰ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, ਕਟਕ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਡਬਲਯੂ.ਪੀ.(ਸੀ) ਨੰਬਰ 15693 ਦੇ 2017 ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਓਡੀਸ਼ਾ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਪਦਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਮੈਂਡੇਟਸ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟਾ ਨਹੀਂ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਨੂੰ ਗਲਤ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਰਕ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਦੇ 2014 ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਕੁਸ਼ਲਤਾ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਉੱਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਈ "ਗਲਤ" ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਲਾਭ ਉਠਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਉਸ ਤਰਕ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਿਸਟਮੈਟਿਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਓ.ਏ.ਟੀ. ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

119. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ OAT ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਇੱਕ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 256 ਦਾ। ਅਨੁਛੇਦ 256 ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤੋਂ

ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਕਿ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਸ ਦਲੀਲ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿੱਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾਵਾਂ ਹਨ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਨਿਰਣਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਕੋਈ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਆਰਟੀਕਲ 256 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ। ਉੜੀਸਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਉਸੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

x. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਮਯਾਬੀ OAT ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ OAT ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾ ਕਰੋ

120.ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅਨਿਵਾਰਤ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ, ਡਾ. ਡੀ.ਵਾਈ. ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ) ਰੋਜਰ ਮੈਥਿਊ ਬਨਾਮ ਸਾਊਥ ਇੰਡੀਅਨ ਬੈਂਕ ਲਿਮਿਟੇਡ ਵਿੱਚ, ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੇ ਵੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਅੱਗੇ ਵਧਾਈ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ

121. ਰੋਜਰ ਮੈਥਿਊ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੁਝ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨਸ਼ੀਲ ਭਾਗ (ਰੰਜਨ ਗੋਗੋਈ, ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਦੀ ਬਹੁਮਤ ਰਾਏ ਤੋਂ) ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"22.37. ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2017 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ 'ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ' ਦੀ ਆਵਸ਼ਯਕਤਾ-ਆਧਾਰਿਤ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 2017 ਅਧੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੀ ਢਾਂਚਾਗਤ ਬਦਲਾਅਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ 'ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ' ਕਰਨ ਲਈ ਮੰਦਰਜ਼ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਖੋਜ ਸਕਸ਼ਮ ਵਿਧਾਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਅਗਵਾਈ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ।"

122. ਇਸ ਲਈ, ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਆਮ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਓਏਟੀ ਵਰਗੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਵੱਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਲਕਿ, ਵਿੱਤ ਐਕਟ 2017 ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਪੁਨਰਗਠਨ ਦੇ ਪਰਿਣਾਮਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੂੰ ਮੰਦਰਜ਼ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਲੋਡ, ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ, ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਬੇਹਤਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨਾ।

ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਰੰਜਨ ਗੋਗੋਈ, ਮੁੱਖ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ ਬਹੁਮਤ ਰਾਏ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਡਾ. ਡੀ.ਵਾਈ. ਚੰਦ੍ਰਚੂੜ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਜਾਂ ਦੀਪਕ ਗੁਪਤਾ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੀਆਂ ਰਾਇਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 2 ਅਗਸਤ 2019 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨੇ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ। ਰੋਜਰ ਮੈਥਿਊ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੁਝ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

123. ਪਰ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਰੋਜਰ ਮੈਥਿਊ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ। ਫੈਸਲਾ 13 ਨਵੰਬਰ 2019 ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਬੀਤ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

124. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਕੇਵਲ ਨਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਵੇਗਾ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਘਾਟ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਸਬੰਧੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਝਵਾਨ, ਸਮਝਦਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ, ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਉੱਤੇ ਕੈਸਕੇਡਿੰਗ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਲਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਰੋਜਰ ਮੈਥਿਊ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਆਇਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

xv. ਵਿਵਿਧ ਦਲੀਲਾਂ

125. ਇੱਕ ਵਿਵਿਧ ਦਲੀਲ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਬਾਕੀ ਹੈ।

126. ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਤਥਾਕਥਿਤ ਅਸਲ ਕਾਰਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਉੱਚ-ਰੈਂਕਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਓਏਟੀ ਅੱਗੇ ਅਵਮਾਨਨਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ, ਕਾਰਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਓੜੀਸਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਨਕਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ 'ਨਾਨ-ਟ੍ਰਾਵਰਸ' ਕਾਰਨ ਸੱਚਾ ਹੈ।

127. ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਥਾਪਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਓਏਟੀ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਬਣਾਏ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਖਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਦਾਅਵਾ ਤਰਕ ਨੂੰ ਝੁਠਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਓਏਟੀ ਅੱਗੇ ਲੰਬਿਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ, ਬਿਨਾ ਕਿਸੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ, ਓੜੀਸਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਵਮਾਨਨਾ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਜਾਂ ਹੋਰਾਂ ਲਈ ਓਏਟੀ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਵਮਾਨਨਾ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਈ. ਖੋਜਾਂ ਅਤੇ ਨਿਸਕਰਸ਼

128. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਓਏਟੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੈਧ ਸੀ: ਐਫ. ਓਏਟੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਫੰਕਟਸ ਓਫਿਸੀਓ ਨਹੀਂ ਬਣੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਨੀਤੀ ਦਾ ਗਠਨ ਅਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੋਵੇ;

a ਉੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸਨ ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226;

ਬੀ. ਧਾਰਾ 323-ਏ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੀ SATs ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਯੋਗ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ (ਏ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਬੇਨਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਸੰਦਰਭ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ, pur- ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ- ਕਾਸ਼ ਕਿ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮਰਥਕ ਪ੍ਰੈ- ਦਰਸ਼ਨ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;

c. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਇਸਨੇ ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(2) ਦੇ ਨਾਲ ਮੁੜ- OAT ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ

ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰੋ ਕਿਉਂਕਿ ਡੀ- OAT ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਲਈ cision ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੀ ਧਾਰਾ 21 ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ ਦਾ ਸੰਦਰਭ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਤੇ ਹੈ ਇਸਦੀ ਸਕੀਮ ਅਤੇ ਵਸਤੂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ;

d. 2 ਅਗਸਤ 2019 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਓ.ਏ.ਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੌਰਾਨ ਬਾਹਰੀ ਕਾਰਕ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰੇ। ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ OAT ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਬੇਤੁਕਾ ਜਾਂ ਇੰਨਾ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਜਬ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ;

ਈ. ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ OAT ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਸੁਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵੱਡੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ (ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕੁਝ ਭਾਗਾਂ) ਨੂੰ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਨੀਤੀਗਤ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣੀ ਗਈ;

f. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣੀ OAT ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਧਾਂਤ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਸਰਕਾਰ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ;

g. 2 ਅਗਸਤ 2019 ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਇਸ ਲਈ ਵੈਧ ਹੈ ਜੇ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਮ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 77 ਦੇ ਨਾਲ ਅਨੁਪਾਲਨਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਜਾਂ ਅਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ;

h. ਓਏਟੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਨਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਓੜੀਸਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਉਹ ਕੇਸ ਸੁਣੇਗੀ ਜੋ ਓਏਟੀ ਦੇ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲੰਬਿਤ ਸਨ;

i. ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਨੇ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਓਏਟੀ ਦੇ ਖਾਲੀ ਪਦਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸਨੇ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਬਣੇ ਖਾਲੀ ਪਦਾਂ (ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਲੰਬਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ) ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਰਦੀ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ; ਅਤੇ

j. ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਆਂਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਨੇ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇਸਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਰੋਜਰ ਮੈਥਿਊ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਆਮ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਓਏਟੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਤਰਾਲਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਰੋਜਰ ਮੈਥਿਊ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਨਿਆਂਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

129. 2 ਅਗਸਤ 2019 ਦੀ ਉਸ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਓਏਟੀ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

130. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਪੀਲਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ

ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate